

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ขวัญชนก อินทะกุล

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองรายงานการค้นคว้าอิสระ
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

ชื่อเรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โดย

ขวัญชนก อินทะกุล

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล)

วันที่ 23 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 54

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

วันที่ 23 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 54

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ไตรแสง)

วันที่ 23 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 54

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล)

วันที่ 23 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 54

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 26 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 2554

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางสาวขวัญชนก อินทะกุล
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 123 ชุด และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสถานภาพแต่งงาน มีสถานภาพทางสังคม คือ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีระดับการศึกษา ปวส. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก มีอาชีพรับจ้าง/แรงงาน เป็นอาชีพรอง มีระดับรายได้ต่อปี 60,001 – 120,000 บาทต่อปี

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมในกระบวนการเสนอแนะแนวทางแก้ไขรวมถึงตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ผ่านเทศบาลหรือผ่านทางช่องทางข้อมูลข่าวสารของเทศบาล เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล, เวทีสาธารณะ ฯลฯ มากที่สุด ส่วนในกระบวนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด ส่วนในกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด ส่วนในกระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 กระบวนการ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรมีโอกาสได้รับรับผิชอบท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงเห็นว่าการแก้ไขปัญหาคือตรงความต้องการของประชาชนเนื่องจากเทศบาลจะได้รับฟังข้อเท็จจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นและจะได้นำมาแก้ไขให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน อีกทั้งจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสร้างความสามัคคีให้กับหมู่บ้าน อีกทั้งเห็นว่า ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล และจะเป็นการพัฒนาหมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น และสามารถทราบถึงขั้นตอนการทำงาน of เทศบาลได้มากขึ้น

ส่วนสาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 กระบวนการ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ห้วงระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมไปตรงกับเวลาทำงาน ไม่มีการนัดหมายไว้ล่วงหน้า และสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วม เช่น มีการแบ่งฝ่ายทางการเมืองจึงทำให้ไม่เข้าร่วม และไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น และเห็นว่า ไม่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ จึงไม่เข้าร่วม รวมทั้งไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล เนื่องจากการดำเนินงานมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน

Title	Participation in the Management of Pa Pai Municipality, Sansai District, Chiangmai Province
Author	Miss Kwanchanok Inthakool
Degree of	Master of Public Administration in Public and Private Organization Administration
Advisory Committee Chairperson	Dr. Sinth Sarobol

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) explore the level of people participation in the management of Pa Pai municipality, Sansai district, Chiangmai province and 2) find out problems encountered in the participation. A set of questionnaires was used for data collection administered with 123 community leaders in Pa Pai municipality. Obtained data were analyzed by using the Statistical Package for the Social Science Program.

Results of the study revealed that most of the respondents were male, 41-50 years old and above, married, assistant village heads, and diploma graduates. They did farming as a major career and were hired workers as a minor career. Their annual income was 60,001-120,000 baht. It was found that the respondents participated in the problem solving about projects and activities of Pa Pai municipality most. This was done through website of Pa Pai municipality and public venue, etc. The respondents also were the committee members of various activities or projects of Pa Pai municipality. They attended meetings about project implementation of Pa Pai municipality and perceived about the activities or projects of Pa Pai municipality.

The respondents participated in the management of Pa Pai municipality because they thought that it was their responsibility to solve problems and to strengthen their community. They also believed that people in their community would get benefits from activities or projects of Pa Pai community. Some people in Pa Pai community did not participate in activities or projects of Pa Pai municipality. This was because they had no time for it and there was no appointment in advance. Besides, they thought that the activities or projects of Pa Pai municipality were not beneficial for them. Some of them did not understand the procedures of activities or projects of Pa Pai municipality. They perceived that it was complicate and difficult.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ไตรแสง กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณานะแนวทางและให้คำแนะนำ ดูแลและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

นอกจากนั้นขอขอบคุณคุณอาจารย์วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ คุณอาจารย์รับเชิญทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ขอขอบคุณข้าราชการ เจ้าหน้าที่จากวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือบริการประสานงานด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ตลอดจนระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบคุณผู้นำชุมชน และอดีตผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทุกหมู่บ้าน ที่ได้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

สุดท้ายนี้หากการศึกษาเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจข้อมูล ผู้เขียนขอขอบความดีงามให้แก่ คุณพ่อ วิเชียร อินทะกุล และ คุณแม่อำภา จำปาทอง ผู้ที่ให้การดูแลและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการศึกษามาจนทุกวันนี้ ในส่วนของความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ขวัญชนก อินทะกุล

ตุลาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(6)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตในการวิจัย	5
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	7
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	8
ประวัติความเป็นมาของเทศบาลตำบลป่าไผ่	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	15
ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน	18
แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา	23
ปัญหาการปกครองท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
กรอบแนวคิดการวิจัย	32
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	34
สถานที่ดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
ตัวแปรและการวัดตัวแปร	37

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
เครื่องมือที่ใช้การวิจัย	39
การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	45
ส่วนที่ 1 บริบทของพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่	46
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	52
ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลป่าไผ่	57
ส่วนที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลป่าไผ่	76
ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลป่าไผ่	102
ส่วนที่ 6 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่	104
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	108
สรุปผลการวิจัย	108
อภิปรายผล	113
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	114
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	115
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	116
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	119
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	121
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	132

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่	36
2	แสดงจำนวนหมู่บ้าน ลักษณะหมู่บ้าน และอันดับการพัฒนาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่	48
3	แสดงจำนวนประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่	49
4	แสดงสภาพเศรษฐกิจด้านอาชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่	50
5	แสดงสภาพเศรษฐกิจด้านหน่วยธุรกิจในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่	50
6	แสดงสภาพทางสังคมด้านการศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่	51
7	แสดงสภาพทางสังคมด้านสถาบันและองค์กรทางศาสนาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่	51
8	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	54
9	แสดงจำนวนและร้อยละของการได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล	58
10	แสดงจำนวนและร้อยละของความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาล	59
11	แสดงจำนวนและร้อยละของเงื่อนไขทางด้านเวลาและสถานที่	60
12	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วม	61
13	แสดงจำนวนและร้อยละของ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร	62
14	แสดงจำนวนและร้อยละของขั้นตอนการเสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล	63
15	แสดงจำนวนและร้อยละของเทศบาลได้จัดทำโครงการหรือกิจกรรมตามที่หมู่บ้านได้เสนอ	65
16	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล	66
17	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตามลักษณะโครงการ	67

ตาราง		หน้า
18	แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล	68
19	แสดงจำนวนและร้อยละของการเสนอความต้องการด้านโครงการหรือกิจกรรม ไปยังเทศบาลโดยตรง	69
20	แสดงจำนวนและร้อยละของการประเมินความต้องการของชุมชน	70
21	แสดงจำนวนและร้อยละของโครงการหรือกิจกรรมตามความต้องการ ที่ได้บรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ของเทศบาล	71
22	แสดงจำนวนและร้อยละของเหตุจูงใจที่ได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรม ของเทศบาล	72
23	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะของการเข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมของเทศบาล	73
24	แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่	75
25	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่	79
26	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและจำแนกตามกระบวนการมีส่วนร่วม	85
27	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามเพศ	87
28	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอายุ	90
29	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามสถานภาพ	92

ตาราง		หน้า
30	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา	94
31	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอาชีพหลัก	96
32	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอาชีพรอง	99
33	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามระดับรายได้ต่อปี	101
34	แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในเรื่อง ของขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล และการแบ่งฝ่ายทางการเมือง	103
35	แสดงรายละเอียดของสาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการไม่มี ส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	106

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1

แผนที่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสอุดมการณ์ “ประชาธิปไตย” ตามแนวคิดการจัดระเบียบโลกใหม่ (New World Order) ได้เป็นที่แพร่หลายในนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทย ก่อให้เกิดความตื่นตัวและมีการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากความร่วมมือของขบวนการประชาชนทุกหมู่เหล่า ที่เรียกร้องรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน เมื่อปี พ.ศ.2540 อย่างไม่เคยเกิดเหตุการณ์ทำนองนี้ขึ้นมาก่อนในประวัติศาสตร์การร่างรัฐธรรมนูญของไทย

ประเทศที่มีการปกครองตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย มักจะให้ความสำคัญกับการปกครองตนเอง (Self Government) หรือการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นอย่างมาก เพราะยิ่งหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมากเพียงใด ก็ยิ่งจะเป็นฐานสนับสนุนการปกครองในระดับชาติได้มากเท่านั้น

สำหรับประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยการจัดกิจการท้องถิ่นฉบับแรก คือ 24 มิถุนายน 2475 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.2576 (ปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ.2546) พระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ.2481 (ปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540) และพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2495 (ปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542) ต่อมาได้ประกาศใช้กฎหมายปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2518 (ปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 (ปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542) เนื่องจากเมืองพัทยาและกรุงเทพมหานครเป็นท้องถิ่นที่มีลักษณะพิเศษ จึงจำเป็นต้องใช้กฎหมายต้องใช้กฎหมายการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีองค์การบริหารและอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างจากกฎหมายการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ กฎหมายการปกครองท้องถิ่นทุกรูปแบบที่มีเป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งประกอบด้วย ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น (อรทัย กึกผล , 2552: 12)

แม้ว่าขณะนั้นประเทศไทยจะมีรูปแบบการปกครองท้องถิ่นซึ่งก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายทางการปกครองท้องถิ่นอื่น ได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และ กรุงเทพมหานคร แล้วก็ตาม รูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่มีอยู่ก็ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เพียงส่วนหนึ่ง จึงได้มีการแสวงหาการเรียกร้องจากประชาชนส่วนใหญ่ในการที่จะปกครองท้องถิ่นด้วยตนเอง ได้มีส่วนในการกำหนดนโยบายและความต้องการของชุมชนด้วยตนเอง จนกระทั่งรัฐบาลสมัยของนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 20 ของประเทศไทย มีนโยบายในการที่จะกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการปกครองส่วนตำบล พ.ศ.2537 อันมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ผลของพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็คือ ประเทศไทยมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นใหม่เพิ่มขึ้นมาอีก 1 รูปแบบคือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล นับเป็นการพลิกโฉมหน้าของการปกครองท้องถิ่นขั้นพื้นฐานระดับตำบลของประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศอันเป็นเขตชนบทและชุมชนที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และเป็นหน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติงานตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนในเขตการปกครองโดยตรง นับเป็นการกระจายอำนาจในการปกครอง (Decentralization of authority) สู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชน และชุมชนเข้ามามีบทบาทในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

ปัจจุบันรัฐบาล นักวิชาการ รวมถึงองค์กรต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจในการพัฒนาให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นขั้นพื้นฐานในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยมุ่งหวังที่จะให้เป็นองค์กรที่สามารถปฏิบัติหน้าที่สนองตอบความต้องการและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างรากฐานของระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง โดยกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักใช้ความสามารถของตนเอง ช่วยตนเอง (Self help) และให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญให้ท้องถิ่น ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) ในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการพัฒนาชนบท ด้วยเหตุผลที่ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาและเป็นจุดหมายปลายทางของการพัฒนา (Mean and End of Development) หากสามารถกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ย่อมก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) นอกจากนั้นแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาจะช่วยให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง (Self - Reliance) ได้ในที่สุด ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนา

ความอยู่รอดของเศรษฐกิจและสังคมไทยในอนาคตอยู่ที่ความเข้มแข็งของประชาชนระดับล่างที่จะประสานพลังทางปัญญาและความสามารถในการจัดการปัญหาและกำหนดทิศทางการพัฒนา เมื่อชุมชนเข้มแข็งจะส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมในระดับชาติเข้มแข็งตามไปด้วย ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับรากหญ้า (Grass - root) ที่ประชาชนระดับล่างสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากที่สุด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อที่จะนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงวิธีการพัฒนาท้องถิ่น โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมและการเมืองในอดีต การมีส่วนร่วมของประชาชนมักหมายถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง โดยให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ “ประชาธิปไตยแบบเป็นตัวแทน” ที่ประชาชนเลือกผู้แทนหรือตัวแทนเป็นผู้ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาของคน หากแต่ด้วยลักษณะของสังคมสมัยใหม่ที่สลับซับซ้อน ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนมีความหลากหลาย ทำให้การมีส่วนร่วมโดยผ่านตัวแทนมีข้อจำกัดและไม่มีหลักประกันว่าการตัดสินใจของตัวแทนจะตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน

ปัจจุบันสังคมหันมาให้ความสำคัญกับระบบ “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นระบบที่นอกจากประชาชนเลือกผู้แทนเข้าไปปกครองและบริหารแล้ว ยังมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลที่จะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งส่งผลให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนกว้างขวางขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้หมายความว่าเฉพาะไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือร่วมรับประโยชน์เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการร่วมรับรู้ร่วมให้ความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจของหน่วยงานของรัฐ และร่วมสนับสนุนติดตามการทำงานของภาครัฐ เพื่อทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากประชาชน นอกจากนี้สืบเนื่องมาจากความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนทางการเมืองและในการกำหนดนโยบาย จึงทำให้ประชาชนมีความรู้สึกผูกพันมีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงานท้องถิ่นมีความหวงแหนผลประโยชน์ของท้องถิ่นที่ตนอาศัย ที่สำคัญประชาชนมีทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนต้องศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของคนให้มากที่สุด เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาทางเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (อรทัย กึกผล , 2552: 16)

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในแง่ของพื้นที่ที่ใช้เป็นกรณีศึกษา (Case Study) นั้น ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อันเนื่องมาจากพื้นที่ดังกล่าวมีสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท อีกทั้งอยู่ใกล้เมืองใหญ่ คือ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบกับผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ และมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำในการบริหารงานกิจการของเทศบาลตำบลและจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ผ่านมาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละตำบลนั้น ก่อนข้างมีความแตกต่างกัน จึงได้เลือกพื้นที่ดังกล่าวเพื่อใช้เป็นกรณีศึกษา

เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ถือว่าเป็นหน่วยงานที่เพิ่งได้รับการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ เป็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2551 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา ในหัวข้อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยจะดำเนินการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลว่า ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในเกณฑ์ระดับใด เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ศึกษานำมาปรับใช้ในการทำงานในเทศบาลตำบลป่าไผ่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่และตรงความต้องการของประชาชนมากที่สุด

คำถามการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มีคำถามการวิจัยหรือโจทย์การวิจัย ดังนี้

1. ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มากน้อยเพียงใด
2. อะไรคือปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. เทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้ทราบถึงทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เพื่อใช้ข้อมูลที่ได้ดำเนินการศึกษานั้นเป็นแนวทางในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ก่อให้เกิดประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานส่วนท้องถิ่นต่อไป

ขอบเขตในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มของประชากร ทั้งหมด 123 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่

1.1 กำนันตำบลป่าไผ่ จำนวน 1 คน

1.2 ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน

1.3 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน จำนวน 28 คน

1.4 ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน

1.5 ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน

1.6 ประธานกลุ่ม อสม. ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน

1.7 ประธานกลุ่มเยาวชน ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน

1.8 ประธานกลุ่มประชาคม ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน

14 คน

1.9 อดีตผู้นำชุมชน ตามข้อ (1.1) – (1.8) จำนวน 10 คน

2. ด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา คือ เขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัด เชียงใหม่

3. ด้านเนื้อหา

3.1 ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.2 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เพื่อใช้ข้อมูลที่ได้ดำเนินการศึกษานั้นเป็นแนวทางในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ก่อให้เกิดประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานส่วนท้องถิ่นต่อไป

4. ด้านเวลา

การศึกษานี้ได้กำหนดระยะเวลาศึกษาตั้งแต่ช่วงเดือน สิงหาคม 2553 – เดือนมีนาคม 2554 รวมระยะเวลาทั้งหมด 8 เดือน

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตที่ชัดเจน และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในความหมายของคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดความหมายเฉพาะไว้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

สถานภาพทางสังคม หมายถึง สถานภาพที่ได้รับมาภายหลังการเกิด เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มเยาวชน ประธานกลุ่ม อสม. ประธานกลุ่มประชาคม เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่เทศบาลตำบลป่าไผ่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยการสมัครใจเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของชุมชนตั้งแต่การค้นหาปัญหา การตัดสินใจวางแผนในกิจกรรม การร่วมดำเนินการตามแผน การได้รับประโยชน์อย่างเป็นธรรมจากกิจกรรม และการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหามากบทเรียนร่วมกันของกิจกรรมการพัฒนานั้น ๆ

เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบลป่าไผ่ที่ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม 2551 (รายละเอียดตามภาคผนวก) เป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ.2546

ประชาชน หมายถึง ตัวแทนประชาชนซึ่งเป็นผู้นำในตำบลป่าไผ่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มเยาวชน ประธานกลุ่ม อสม. ประธานกลุ่มประชาคม อดีตผู้นำในตำบลป่าไผ่

การบริหารงาน หมายถึง การที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ให้บริการสาธารณะซึ่งครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย ซึ่งถือได้ว่าการบริหารส่วนนี้เป็นการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามพรบ.เทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ.2546

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ได้การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีนักทฤษฎี นักวิชาการ ได้ศึกษาและให้ทัศนะไว้มากมาย ซึ่งสามารถเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นและดำเนินการวิจัยได้ถูกต้อง โดยครอบคลุมประเด็นวิจัยทั้งหมด สำหรับเนื้อหาสาระของการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของเทศบาลตำบลป่าไผ่
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
4. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
6. ปัญหาการปกครองท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

ซึ่งในรายละเอียดของแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะได้กล่าวตามลำดับดังต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลตำบลป่าไผ่

การเปลี่ยนแปลงเขตปกครองท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นไปเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามประวัติของพื้นที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเมืองเชียงใหม่ซึ่งมีลักษณะชาติพันธุ์ผสมผสานระหว่างชาวลัวะ, ชาวยวน (โยนก) ต่อมาประมาณ พ.ศ.2428 มีประชาชนชาวไทเขิน, ไทใหญ่ได้อพยพมาจากเมืองเชียงตุง (เขตรัฐฉานประเทศเมียนมาปัจจุบัน) โดยเข้ามาอาศัยทำการเพาะปลูกทั้งสองฝั่งลำน้ำแม่คู่ ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของลำน้ำแม่กอก (แม่กวง) ประกอบ บ้านเวียงเจียงคอง (บ้านศรีวังธาร), บ้านเมืองซอน, บ้านหม้อ, บ้านป่าไผ่, บ้านป่าเหมือด, บ้านแม่แก้คน้อย, บ้านโป่ง ปัจจุบันประชากรกลุ่มดังกล่าวได้อยู่ร่วมกันอย่างผสมกลมกลืนทั้งทางวัฒนธรรม ประเพณี รวมถึงการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา จนยากที่จะจำแนกแยกแยะความแตกต่าง

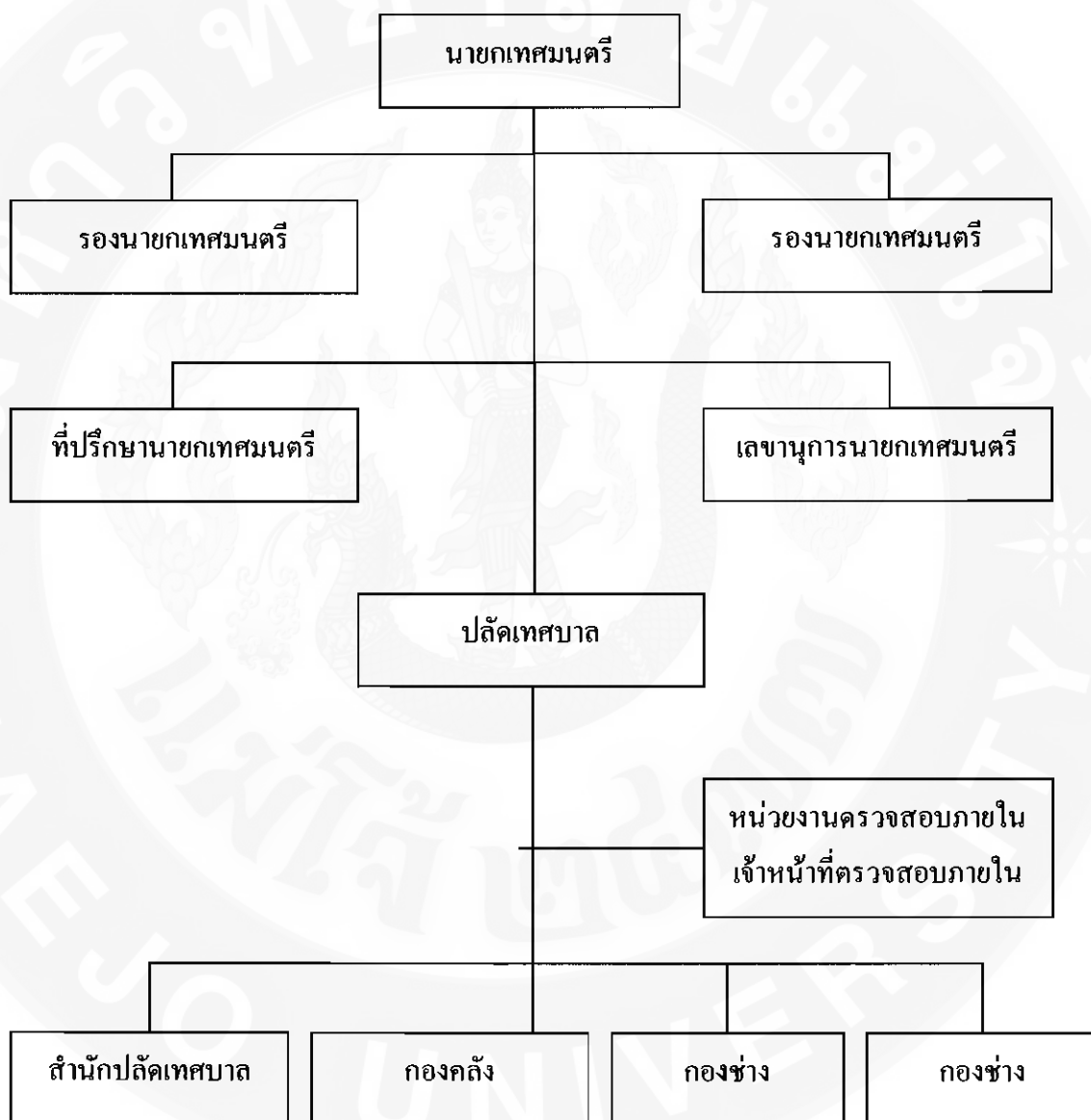
ปี พ.ศ.2474 กรมชลประทานได้ขุดเหมืองแม่แฝก โดยแยกน้ำแม่ปิงฝั่งตะวันออกที่ตำบลแม่แฝกใหม่มาทางทิศตะวันออก ผ่านพื้นที่ตอนเหนือของที่ราบตำบลป่าไผ่ ไหลมาลงแม่น้ำแม่กอก (แม่กวง) ที่บ้านเมืองวะ ตำบลเมืองเส้น ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมมีการขยายตัวมากขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตั้งสหกรณ์นิคมการเกษตรขึ้นรวมทั้งบ้านสหกรณ์นิคมหนองเต่าคำ มีประชาชนอพยพเข้ามาสมทบมาก ต่อมาจึงได้มีการจัดตั้งหมู่บ้าน ตำบลเพื่อสะดวกในการปกครองอย่างทั่วถึง ตำบลป่าไผ่เมื่อแรกตั้งประกอบด้วย หมู่บ้าน 6 หมู่บ้าน (บ้านเมืองซอน, บ้านหม้อ, บ้านป่าไผ่, บ้านป่าเหมือด, บ้านแม่แก้คน้อย, บ้านโป่ง) โดยมี “ขุนรักษาเวฬุวัน” (อินปิ่น สุวรรณ) ดำรงตำแหน่งเป็น “พ่อแคว่น” (เทียบเคียงได้กับกำนันในยุคปัจจุบัน)

ระหว่างปี พ.ศ.2484 – 2488 ช่วงเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง สมัยที่ นายทองแก้ว วิริยา เป็นกำนัน สถาปนาโครงการเมือง เศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงเป็นผลให้เขตตำบลป่าไผ่ได้ถูกยุบรวมเข้ากับตำบลเมืองเส้น โดยมีนายบุญมี เชื้อนแก้ว เป็นกำนัน (พ.ศ.2483) ซึ่งในกาลต่อมาเมื่อประชากรมีการขยายตัวมากขึ้นทางราชการจึงได้แยกตำบลป่าไผ่กลับมาเป็นตำบลเหมือนเช่นเดิมเพื่อสะดวกในการปกครอง ในยุคนี้มีนายคำคำ จิริ เป็นกำนัน ประกอบกับพระราชบัญญัติสภาตำบลได้ประกาศใช้ จึงเริ่มมีการจัดตั้งสภาตำบลป่าไผ่ขึ้น โดยมีสำนักงานตั้งอยู่บริเวณพื้นที่สนามกีฬาวัดแม่แก้คน้อย

ปี พ.ศ.2538 รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล มีผลให้สภาตำบลป่าไผ่ เปลี่ยนแปลงฐานะไปเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ มีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบทั้งสิ้น 13 หมู่บ้าน (ได้แก่ บ้านเมืองซอน, บ้านหนองเต่าคำ, บ้านป่าไผ่, บ้านโป่ง, บ้านศรีบุญเรือง, บ้านศรีวังธาร, บ้านหนองเต่าคำใหม่, บ้านท่ายาว, บ้านหม้อ, บ้านหนองหลวงพัฒนา, บ้านเกษตรพัฒนา, บ้านหนองป่าขาว, บ้านพะไ้พัฒนา) ในช่วงแรกกฎหมายจัดตั้งยังคงกำหนดให้กำนันเป็นผู้บริหารโดยตำแหน่ง ผู้บริหาร คนแรกในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ ได้แก่ นายพรหมมินทร์ วิริยา เรียกชื่อตำแหน่งว่า ประธานกรรมการบริหารฯ ต่อมาได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎหมายในส่วนที่มาของผู้บริหารพัฒนาขึ้นเป็นการเลือกจากสมาชิกสภาฯ จนกระทั่งในที่สุดกำหนดให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนทั้งตำบล เรียกชื่อตำแหน่งว่า “นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่”

ปี พ.ศ.2551 ในสมัยที่นายประจักษ์ เสาร์แก้ว เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ ได้มีการเสนอให้ยกฐานะขององค์กรขึ้นเป็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ โดยผ่านกระบวนการทำประชาพิจารณ์ตลอดจนการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจน และบังเกิดผล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ ให้มีผลทางกฎหมายตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ.2551 เป็นต้นไป และภายหลังจากที่ได้มีการจัดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภา ครั้งแรกของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2551 จึงได้มีผู้บริหารคนแรก ได้แก่ นายชนวัฒน์ เกหา ดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

โครงสร้างการบริหารองค์กรของเทศบาลตำบลป่าไผ่

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายการกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลตำบล ถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจทางการปกครอง

ในเรื่องของการกระจายอำนาจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความหรือความหมาย ความสำคัญ และหลักการกระจายอำนาจไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ความหมายของการกระจายอำนาจ

ประธาน คณะนิติศึกษากร (2525; ประหยัด หงส์ทองคำ, 2526) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

การกระจายอำนาจ (Decentralization) แบ่งออกได้ 2 ความหมาย คือ

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Size and Boundary) หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เป็นต้น

2. การกระจายอำนาจตามกิจการ (Functional) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้อิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา และองค์การโทรศัพท์ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในลักษณะการกระจายอำนาจนั้น อาจจะเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นหรือโดยการแต่งตั้งจากราชการส่วนกลางก็ได้ สำคัญของการกระจายอำนาจอยู่ที่ว่า ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง (Autonomy) บางประการ โดยท้องถิ่นได้รับมอบอำนาจนี้จากส่วนกลาง การกระจายอำนาจนั้น นอกจากจะเป็นการแบ่งเบาระบบของรัฐบาลโดยมอบอำนาจหน้าที่ที่รัฐบาลกลางจะต้องดำเนินการไปให้ท้องถิ่นจัดทำแล้ว ยังเป็นการลดอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลกลาง โดยในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้อำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปจัดทำด้วย

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

สำหรับความสำคัญของการกระจายอำนาจฯ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญไว้ดังต่อไปนี้

ลิขิต ชีรเวทิน (2525:3) ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ โดยกล่าวไว้ว่าการกระจายอำนาจการปกครองมีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยสรุปได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากประชาธิปไตยต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้วเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองตนเองในลักษณะที่มีความอิสระพอสมควรซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

จะเห็นได้ว่า การกระจายอำนาจไม่เป็นเพียงแต่ให้โอกาสแก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศอีกด้วย

หลักการกระจายอำนาจ

อุตร ดันติสุนทร (2541: 45) ให้ความหมาย หลักการกระจายอำนาจ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person)

การกระจายอำนาจปกครองนั้น จะต้องมีการเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน (Autonomy)

ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์การนั้น ไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์การเช่นนี้ก็จะมิได้มีลักษณะ ไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครอง ส่วนภูมิภาค ซึ่งมี

ฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติการกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ก็มีข้อน่าสังเกตว่า อำนาจอิสระขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควร ไม่มากเกินไป จนทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตย (Unity and Sovereignty) ของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ และให้มีองค์การที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติ และบริหารกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของตนเท่านั้น

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้นำที่นิติบัญญัติ

การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจจะทำให้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชน บางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองของท้องถิ่นมากกว่านั้น ถึงกับสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

4. มีงบประมาณของตนเอง

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

จากองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ ของหลักการกระจายอำนาจตามที่กล่าวมานี้ หากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบครบทั้ง 4 ประการ และสามารถปฏิบัติงานโดยปราศจากการถูกควบคุม หรือแทรกแซงจากหน่วยงานในระดับสูงกว่าไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคแล้ว ย่อมจะเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์และพร้อมที่จะปฏิบัติงาน เพื่อท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบอื่น ๆ อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การจัดระเบียบการปกครองตามหลักรัฐศาสตร์ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ หลักการรวมอำนาจ (Centralization) หลักการแบ่งอำนาจ (Deconcentration)

หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ส่วนการปกครองระดับใดจะให้อำนาจแก่หลักการใดมากกว่ากันขึ้นอยู่กับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาในอดีต และสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เกิดขึ้นในยุคสมัยนั้น ๆ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ในเรื่องการปกครองท้องถิ่น มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความหรือความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวความคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518: 13) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมด หรือแค่เพียงบางส่วน ในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของคนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2525:7) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น เป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526: 10) ได้รวบรวมความหมายของการปกครองท้องถิ่นของนักวิชาการชาวต่างประเทศไว้ ดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้อำนาจในการปกครอง รวมทั้งรับผิดชอบทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น

2. การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องไม่มาจกนมี

ผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และมีองค์กรที่จำเป็น (Necessary Organization) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง

3. การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารงานคลังของตนเอง และมีสภาของท้องถิ่นที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้น พอสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจ และดำเนินกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

เพื่อจะได้เห็นภาพองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้นว่าเป็นคุณลักษณะเฉพาะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวความคิดของประธาน คณะนิติศาสตร์ (2534) ได้ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการเพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น จะต้องมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์ และความมั่นคงแห่งรัฐ และประชาชนในส่วนรวม

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจาก

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจำลองของระบบการเมืองของชาติ มีกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้ง เป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน เพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจทางการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

3. การปกครองท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง (Political Maturity) ประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร การเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

4. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีทางการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง และใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความสับสนและมึนงงต่อการปกครองท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

5. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมนิยন্ত্রาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการจัดตั้งเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ.2546

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 (2525-2529) เป็นต้นมา และรัฐได้ใช้การมีส่วนร่วมนี้เป็นเครื่องมือให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการของรัฐ โดยที่คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมมีจำนวนมากแต่ก็ไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในแง่การเมืองการปกครองที่เห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของชาวชนบท เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่ายและยังอาจเป็นการปูพื้นฐานมั่นคงสำหรับวิวัฒนาการไปสู่การปกครองตนเองของท้องถิ่นได้ในบั้นปลาย และได้กล่าวถึง จุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เริ่มต้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่แต่ละคนมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องและสนใจเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น การสร้างแหล่งกักเก็บน้ำฝน การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น ข้อสำคัญกิจกรรมเหล่านี้ จะต้องสัมพันธ์กับปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน

ถวิลวดี บุรีกุล (2551: 1) การมีส่วนร่วมยังอธิบายได้ในหลายมิติ ทั้งในแง่ของมิติความลึก ทั้งในเชิงกว้าง

1. การมีส่วนร่วมในความหมายที่แคบ คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3. ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนมีทั้ง สิทธิ และหน้าที่ ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การ

ระคมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่าบุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจน ความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7. การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่าง ๆ

อย่างไรก็ดีในปัจจุบันมีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้นคือ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน ซึ่งเป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ก็คือการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายรัฐ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุกคน การมีส่วนร่วมของประชาชนยังจัดเป็นรูปแบบหนึ่งของแนวความคิดในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมาสู่ส่วนท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่น คือ ผู้ที่รู้กฎหมายและความต้องการของท้องถิ่นตนเองดีกว่าผู้อื่นการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นการเปิดกว้างในความคิดเห็นโดยการสื่อสารสองทางในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ซึ่งในแต่ละประเด็นนั้นไม่สามารถใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งมาตัดสินใจได้เหมือนกัน

เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 3 ประการ คือ

1. ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง ประชาชนมีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้ร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใดไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

2. ต้องมีความเสมอภาค ประชาชนที่เข้าร่วมในกิจกรรมใดจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ

3. ต้องมีความสามารถ ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่า ผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาคแต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

มิเช่นนั้น ต้องเสริมสร้างความสามารถของประชาชนให้มีความสามารถเข้าร่วมได้

ส่วนองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมมี 3 ด้าน คือ

1. ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน การให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจดีกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

2. ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่ประชาชนจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

3. ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปกลุ่มบุคคลเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วโดยพื้นฐาน

ทั้งนี้ มักพิจารณาผู้เข้าร่วมจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้อาจได้รับผลกระทบทั้งทางบวก และลบ เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนผู้สนใจอีกด้วย

โดยแท้จริงนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจจะไม่สามารถกระทำได้ในทุก ๆ ประเด็น ดังนั้น จึงมีแนวทางทั่ว ๆ ไปบางประการเกี่ยวกับประเด็นที่ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

1. การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ
2. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น
3. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม
4. การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว
5. ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีอยู่ในเกือบทุกกิจกรรมของสังคมขึ้นอยู่กับความสนใจและประเด็นในการพิจารณา แต่มีเงื่อนไขพื้นฐานในการมีส่วนร่วมว่าประชาชนต้องมีโอกาส ความเสมอภาค และความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย และต้องมีกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) จึงเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้ง การจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกัน ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที่ย่ำแย่ที่สุด” ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และช่วยให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน รวมทั้ง เป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟัง อีกทั้งความต้องการหรือความปรารถนาของประชาชนก็จะได้รับการตอบสนอง

ระดับขั้นและเครื่องมือของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ระดับขั้นของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ และนักวิชาการต่าง ๆ ได้กำหนดไว้หลากหลายแต่ในสาระสำคัญมีความคล้ายกันซึ่งจะขอนำเสนอโดยสังเขป ดังนี้

Cohen and Uphoff (1980: 219-222) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

จากการศึกษาลำดับขั้นของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมดำเนินการ และมีส่วนร่วมสนับสนุน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีหลายระดับขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของรัฐบาลด้วย ซึ่งสามารถจัดลำดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ ประชาชนมีส่วนร่วม ประชาชนเป็นที่ปรึกษา ประชาชนแสดงความคิดเห็น ประชาชนรับทราบ และรัฐบาลใช้อำนาจ

โดยสรุปหลักการหรือองค์ประกอบสำคัญของคำว่าประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ได้ดังนี้ คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ นั้น จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน มีการเพิ่มการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน กล่าวคือ มีโครงสร้างการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส และคำนึงถึงความต้องการทรัพยากรของผู้มีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมของประชาชนมีทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

เนื่องจากประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญโดยที่การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วน (ผู้ที่ได้รับทั้งทางตรง ทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นเชิงบวกหรือเชิงลบ) ได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้ เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อีกทั้งช่วยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที่ย่ำแย่ที่สุด” ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และช่วยให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชนรวมทั้งเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟัง อีกทั้งความต้องการหรือความปรารถนาของประชาชนก็จะได้รับการตอบสนอง

โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมมีมากมาย นับตั้งแต่หน่วยราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชนและอื่น ๆ

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

1. ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาชนบทไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานพัฒนาของรัฐบาล (Government Organization) หรือหน่วยงานพัฒนาของภาคเอกชน (Non – Governmental Organization) ต่างให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นที่จะเข้าร่วมในการพัฒนาแต่ดูเหมือนว่าความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบททั้งหลาย ยังขาดความเข้าใจความหมายที่สอดคล้องต้องกันและที่ผ่านมาจะพบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาถูกฝ่ายรัฐนำไปใช้เป็นเครื่องมือระดมประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือโครงการที่รัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กำหนดขึ้น มากกว่าจะเป็นการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตามความหมายที่แท้จริง

สำหรับนักวิชาการไทย ก็มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ต่าง ๆ กัน เช่น

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528:5) ได้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยการใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรในส่วนของตนต่อกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาชุมชน โดยการมีส่วนร่วมต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) มีประชาชนเข้าเกี่ยวข้องในกิจกรรมการพัฒนา

2) ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่น เงินและวัสดุ ในกิจกรรมการพัฒนา

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2547:2) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงว่า น่าจะหมายถึง การมีประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ และควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคมและได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

จากการให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของสถาบัน UNRISD และนักวิชาการทั้งหลาย สามารถสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนโดยทั่วไปว่า คือการให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจปัญหา หาสาเหตุของปัญหา กำหนดวิธีแก้ไขปัญหา วางแผนแก้ไขปัญหา

และดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตัวประชาชนเอง ไม่ใช่เป็นการกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้เขาสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาอย่างแท้จริง และเป็นการสร้างสมรรถภาพและความเชื่อมั่นในตนเองในการที่จะแก้ปัญหาของตนเองต่อไปเรื่อย ๆ

2. ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

อดิน รพีพัฒน์ (2527:101) ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่เข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาออกเป็น 4 ลักษณะด้วยกันคือ

- 2.1 ร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา คลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา
- 2.2 ร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขและการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา
- 2.3 ร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผนที่กำหนด
- 2.4 ร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ปัญหาการปกครองท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน

นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการปกครองท้องถิ่นมา การปกครองท้องถิ่นยังไม่สามารถพัฒนาไปได้เท่าที่ควร เนื่องจากประสบปัญหาจากหลาย ๆ ด้าน ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความเห็นในเรื่องนี้ไว้ ดังต่อไปนี้

ปธาน สุวรรณมงคล (2530) ได้สรุปปัญหาสำคัญของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

ประการแรก โครงสร้างอำนาจการเมือง การบริหารที่เน้นการรวมอำนาจอยู่มากเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานของหน่วยงานในท้องถิ่น เนื่องจากการรวมอำนาจตัดสินใจไว้ส่วนกลางมากเกินไป เป็นผลให้หน่วยงานส่วนกลางแบกภาระหนัก เพราะต้องรับผิดชอบตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ จำนวนมาก รวมทั้งเพื่อสามารถกระทำในหน่วยงานในพื้นที่ต้องหยุดชะงักหรือล่าช้าออกไป เพราะต้องการรอการตัดสินใจ หรือสั่งการจากหน่วยเหนือในส่วนกลาง สาเหตุที่ทำให้การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นเป็นไปอย่างเชื่องช้าก็คือ การที่ผู้มีอำนาจการพิจารณาว่า การกระจายอำนาจเป็นเรื่องของการที่ส่วนกลางสูญเสียอำนาจ และจะทำให้ขาดเอกภาพ ไม่มีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วการกระจายอำนาจเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างหน่วยงานในส่วนกลางกับหน่วยงานในท้องถิ่นให้เหมาะสมที่จะเอื้ออำนวยต่อการนำนโยบาย แผนการ โครงการ ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลสูงสุดแต่รัฐไม่ได้มีการจำแนกนโยบายการดำเนินกิจกรรมของรัฐให้ชัดเจน

ว่า กิจกรรมใดควรรวมอำนาจ ควรแบ่งอำนาจ หรือควรกระจายอำนาจทั้ง ๆ ที่กิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีลักษณะแตกต่างกัน

ประการที่สอง หน่วยงานส่วนกลางได้ขยายหน่วยงานไปสู่ท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความหลากหลายของหน่วยงานในท้องถิ่น ซึ่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริการหน่วยงานในท้องถิ่น คือ

1. ทำให้ขีดความสามารถของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบูรณาการทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นลดน้อยลงไปมาก
2. ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน
3. ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ ยังทำให้การจัดสรรงบประมาณของรัฐเป็นไปลักษณะ “เบี้ยหัวแตก”

นอกจากนี้ การจัดหน่วยการปกครองท้องถิ่นยังไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่นอีกด้วยเช่น กรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เป็นต้น

ประการที่สาม ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของหน่วยงานท้องถิ่นยังถูกจำกัดเนื่องจากปัญหาด้านกำลังคนในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ที่มีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานส่วนกลาง กล่าวได้ว่า หน่วยงานที่อยู่ห่างไกลจากส่วนกลางมากเท่าใด ขีดความสามารถก็จะลดลงตามลำดับ ทั้งนี้เพราะนโยบายการบริหารงานบุคคล และพฤติกรรมการบริหารของหน่วยงานของรัฐ ในส่วนกลางมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว และปัญหานี้ยังรุนแรงมากขึ้นเมื่อส่วนกลางมักจะสั่งการให้หน่วยงานในท้องถิ่นปฏิบัติตามนโยบายต่าง ๆ ที่มาจากหลายแหล่งโดยมิได้คำนึงถึงว่า หน่วยงานในท้องถิ่นมีขีดความสามารถหรือมีทรัพยากรเพียงพอที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จหรือไม่ และที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่ง คือ การขาดการติดต่อ และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

ประการที่สี่ ขีดความสามารถขององค์กรประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังมีขีดจำกัด ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นต้องพึ่งพิงหน่วยงานของรัฐอยู่ตลอดมา เนื่องจากกลุ่มหรือองค์กรประชาชนที่มีการจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่หน่วยงานของภาครัฐเป็นผู้จัดตั้งนั้นมักจัดตั้งขึ้นเพราะเป็นนโยบายของหน่วยงานในส่วนกลางมากกว่าจะเกิดจากความจำเป็น หรือความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ และบางครั้งระเบียบกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐออกมาให้องค์กรประชาชนปฏิบัติ นั้น มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนเกินกว่าที่ชาวบ้านจะเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐก็มักจะติดต่อสัมพันธ์โดยตรงกับองค์กรประชาชน หรือตัวแทนที่หน่วยงานนั้นจัดตั้งโดยไม่ให้ความสนใจกับองค์กรประชาชนหลักที่มีอยู่แล้วในตำบล หมู่บ้าน หรือสภาตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน

อนก เหล่าธรรมทัศน์ (2539: 37) การปกครองท้องถิ่นมีข้ออ่อนดังต่อไปนี้

1. ขาดอิสรภาพ เป็นตัวของตัวเองได้น้อยต้องพึ่งพิงและอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดและเข้มงวดของข้าราชการส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง

2. เป็นองค์กรการปกครองที่มีลักษณะข้าราชการสูง ความคล่องตัวในการบริหารงานมีน้อยเพราะอาศัยหลักการทำงานและกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนในการทำงานแบบระบบราชการ การทำงานต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยนั้นเปิดให้ประชาชนและองค์กรเอกชนหรือองค์กรภาคสังคมมีส่วนร่วมด้วยน้อย โครงสร้าง กฎเกณฑ์ กระบวนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมิได้ตั้งอยู่บนหลักการที่จะให้มีความเป็นราชการน้อยกว่าการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้มีสมมติฐาน ที่ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการปกครองในระดับใด หลักการบริหารของไทยคือใช้ระบบราชการและข้าราชการประจำทำงานแบบทั้งสิ้น

3. ประชาชน ไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและไม่รู้สึกใกล้ชิดกับการปกครองท้องถิ่น ในทางทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นควรจะใกล้ชิดประชาชนให้มากที่สุด เป็นการปกครองที่เปิดให้ประชาชนเข้าร่วมและมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของมากที่สุด แต่ในความเป็นจริงคนไทยเข้าใจระบบและขอบเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยมาก แต่ไม่ได้หมายความว่าชาวบ้านไม่มีการปกครองของตนเอง ในความเป็นจริงชาวบ้านโดยทั่วไปกลับรู้สึกว่าตนเองมีส่วนร่วมและมีส่วนเป็นเจ้าของการปกครองภายในหมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้าน เพียงแต่ทางราชการไม่สนใจการสร้างการปกครองท้องถิ่นขึ้นมาบนรากฐานแบบแผนและคตินิยมของการปกครองตนเองและช่วยเหลือกันและกันในชุมชนของชาวบ้านเอง การปกครองท้องถิ่นในปัจจุบันเป็นการปกครองตนเองดั้งเดิมของตำบลหมู่บ้านเองทำให้ชาวบ้านเลิกให้ความสนใจกับงานของส่วนรวม และปล่อยให้เป็นการรับผิดชอบของทางราชการ

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2534) ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการเพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น จะต้องมียานาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์ และความมั่นคงแห่งรัฐ และประชาชนในส่วนรวม

สรุปประเด็นหลัก สามารถประมวลได้เป็นหลักการปกครองท้องถิ่นในสาระสำคัญ ดังนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านี้อาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชาชนหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยจัดเป็น กรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลและเมืองพัทยา ตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล ในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิสภาพตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานครหรือกรุงเทพมหานคร จะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงานเพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลงานที่ผ่าน ๆ มา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามเมื่อได้ศึกษาบททวนผลงานการวิจัยเหล่านี้ ผู้วิจัยเห็นว่าข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลในปัจจุบัน ในที่นี้จึงขอนำเสนอผลการวิจัยที่สำคัญ ๆ พอเป็นสังเขป ดังนี้

กรณีกา ชมดี (2524) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในแบบต่าง ๆ คือ การร่วมประชุม การร่วมออกแรง การร่วมออกวัสดุ อุปกรณ์ การร่วมเป็นผู้นำ การร่วมเป็นคณะกรรมการ การร่วมเป็นผู้นำ การร่วมเป็นคณะกรรมการ การร่วมเป็นผู้ริเริ่ม และมีส่วนร่วมในการประชุมมากที่สุด รองลงมาคือ ร่วมออกแรง และร่วมเป็นผู้ชักชวน นอกจากนั้น สิ่งจูงใจที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ ความต้องการที่จะได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ส่วนผลการของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจคือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพ การมีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งการได้รับความรู้เพิ่มขึ้นในการประกอบอาชีพ

ส่วนปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ เกียรติ ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนสมาชิก ความสัมพันธ์อันดีกับเจ้าหน้าที่ การได้รับการชักจูงจากเพื่อนสมาชิก ความต้องการที่จะได้รับประโยชน์จากกลุ่ม ได้แก่ เงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ และความช่วยเหลือในการจำหน่ายผลผลิต การได้รับอาชีพใหม่เพิ่มขึ้น รวมทั้งรายได้เพิ่มขึ้นโดยการเพิ่มผลผลิตการจำหน่ายผลผลิต การได้รับอาชีพใหม่เพิ่มขึ้น รวมทั้งรายได้เพิ่มขึ้นโดยการเพิ่มผลผลิตการได้รับการชักจูงจากผู้นำในท้องถิ่น โดยแบ่งผู้นำออกเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ครูประชาบาล คณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน พัฒนาการ เจ้าหน้าที่โครงการสารภี และเจ้าหน้าที่เกษตร

ขวัญชัย วงศ์นิติกร (2532) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านจัดสรรเทพประทาน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่อาศัยในเขตหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของตนเองในด้านร่วมบำรุงรักษาและติดตามผลการพัฒนาชุมชนมากที่สุด รองลงมามีส่วนร่วมปฏิบัติการเสนอความคิดเห็นและวางแผนพัฒนาชุมชน ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่าปัจจัยทางฐานะเศรษฐกิจ การเป็นผู้นำทั้งนอกและในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม การติดต่อผู้นำ การได้รับข่าวสารกิจกรรมชุมชน เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน คือระดับการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในแบบการพัฒนาชุมชน

สุสิทธิ์ วิมุกตานนท์ (2532) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงกลุ่มท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท กรณีศึกษายานนาวาเมือง อำเภอเขียงของ จังหวัดเขียงราช สรุปได้ว่า

1. ระบบราชการเป็นกลไกใหญ่ในการพัฒนาความสำเร็จของกลยุทธ์การพัฒนาจึงเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงต้องอาศัยระบบราชการและวัฒนธรรมในระบบราชการที่เอื้ออำนวย นอกเหนือจากนโยบาย กลวิธี และระบบการดำเนินงานแล้ว ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขึ้นอยู่กับ ตัวประชาชนหรือชุมชนของเขาด้วย

2. บทบาทจากหน่วยงานพัฒนาภายนอก ควรสนับสนุนกลุ่มท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วให้มีความมั่นคงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้คงความเป็นเอกภาพของกลุ่มไว้คือ ให้สามารถพึ่งตนเองและทำงานได้อย่างเป็นอิสระ ทั้งแนวความคิดและการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่แท้จริงของกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในที่สุด

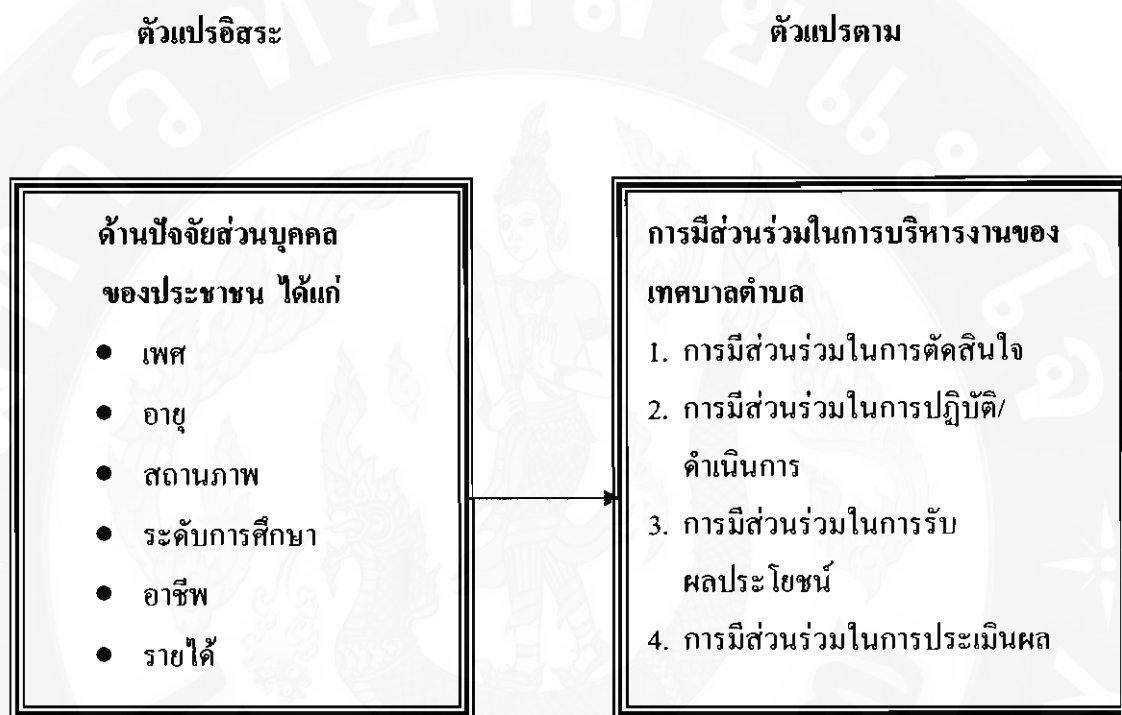
ภาวิณี โพธิ์มัน (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเป็นทางการมากกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การดำรงตำแหน่งที่สำคัญ หรือการเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน การเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรหรือกลุ่มจัดตั้งในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนของประชาชน

นอกจากนั้นยังพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นที่เกิดขึ้นจากนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล ยังขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีว่าเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน ได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรสร้างความเข้าใจในเรื่องการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล และต้องสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพิ่มมากขึ้น

พวงทอง โขธาใหญ่ (2545) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ได้มีความพยายามที่จะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2541 แต่มีองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วน ยังปฏิบัติไม่ครบตามกระบวนการที่ระเบียบกำหนดโดยเฉพาะในเรื่องการจัดทำแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี และการนำเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การภาคเอกชน ผู้นำชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะก่อนจะมีการประกาศใช้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องระเบียบเท่าที่ควร

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี 2545 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้พบว่ายังอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยจะให้ความสนใจในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร เช่น ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้เป็นการนำทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยจะนำระดับขั้นของการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980: 219-222) ซึ่งได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

โดยจะดำเนินการวิเคราะห์ว่า ระดับขั้นของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ในระดับใด ซึ่งถ้าหากวิเคราะห์แล้วจะเห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในขั้นตอนใดมากที่สุด และจะสามารถ

วิเคราะห์ถึงสาเหตุว่าทำไมถึงมีเข้ามามีส่วนร่วมและสาเหตุว่าทำไมถึงไม่เข้ามามีส่วนร่วม
ในแต่ละขั้นตอน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดแผนและวิธีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สถานที่ดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและการวัดตัวแปร
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การทดสอบเครื่องมือ
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้คือ เขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ เป็นพื้นที่หลักในการวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากเห็นว่า ในเขตพื้นที่ดังกล่าว ประชาชนในพื้นที่จะเป็นผู้ที่ให้คำตอบของการวิจัยที่ดีที่สุด เนื่องจากจะทำให้ผู้วิจัยทราบข้อมูลและสามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานได้
2. ผู้วิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้ทำงานในเทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งจะทำให้สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้มาปรับปรุงแก้ไขในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้เป็นสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มของประชากร ทั้งหมด 123 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่

1. กำนันตำบลป่าไผ่ จำนวน 1 คน
2. ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน
3. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน จำนวน 28 คน
4. ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน
5. ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน
6. ประธานกลุ่ม อสม. ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน
7. ประธานกลุ่มเยาวชน ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน
8. ประธานกลุ่มประชาคม ทั้งหมด 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 14 คน
9. อดีตผู้นำชุมชน ตามข้อ (1) – (8) จำนวน 10 คน

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

หมู่ที่	สถานภาพ ทางสังคม หมู่บ้าน	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ประธานกลุ่มสตรี	แม่บ้าน ประธานกลุ่ม	ผู้สูงอายุ ประธานกลุ่ม	เยาวชน ประธานกลุ่ม	อสม. ประธานกลุ่ม	ประชาชน ประธานกลุ่ม	อดีตผู้นำ
1	บ้านเมืองซอน	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
2	บ้านหนองเต่าคำ	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
3	บ้านป่าไผ่	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
4	บ้านป่าเหมือด	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	บ้านโป่ง	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
7	บ้านศรีบุญเรือง	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
8	บ้านศรีวังธาร	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
9	บ้านหนองเต่าคำใหม่	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
11	บ้านท่ายาว	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
12	บ้านหม้อ	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
13	บ้านพัฒนาทรายแก้ว	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
14	บ้านหนองหลวง พัฒนา	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
15	บ้านเกษตรพัฒนา	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
16	บ้านหนองป่าข้าว	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
17	บ้านแพะใต้พัฒนา	-	1	2	1	1	1	1	1	1	-
รวมทั้งหมด		1	14	28	14	14	14	14	14	14	10

หมายเหตุ บ้านป่าเหมือดไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการศึกษา และวิธีการวัดค่าตัวแปร ดังนี้

1. เพศ หมายถึง เพศชายหรือเพศหญิง
2. อายุ หมายถึง จำนวนปีที่เกิดมาของผู้ตอบแบบสอบถาม นับตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาที่บันทึกข้อมูลไม่เกิน 6 เดือน ถือเป็น 1 ปี
3. สถานภาพ หมายถึง สถานภาพผู้ให้ข้อมูลมีสถานภาพ โสด สมรส หรือหม้าย
4. สถานภาพทางสังคม หมายถึง สถานภาพที่ได้รับมาภายหลังการเกิด เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มเยาวชน ประธานกลุ่ม อสม. ประธานกลุ่มประชาคม เป็นต้น
5. ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับการศึกษาในระบบจากสถานศึกษาของรัฐและเอกชน
6. อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่เป็นปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม
7. อาชีพรอง หมายถึง อาชีพที่ดำเนินการรองลงมาจากอาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม
8. รายได้ หมายถึง รายได้จากการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
9. ผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม หมายถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากเทศบาลจากการดำเนินการในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล
10. ความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาล ได้แก่ เครือญาติ คนรู้จัก เพื่อน คนในหมู่บ้านเดียวกัน
11. เงื่อนไขทางด้านสถานที่และเวลา หมายถึง ห้วงระยะเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่
12. บรรยากาศ หมายถึง บรรยากาศโดยรวมที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่
13. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ หรือไม่
14. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ โดยจะเป็นคำถามในลักษณะคำถามปลายปิด

15. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ โดยระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ใช้วิธีวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และแปรผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยใช้คะแนนตามหลัก Likert Scale มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ในการวัด 5 ระดับ ได้แก่

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

16. ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ โดยลักษณะคำถามจะเป็นคำถามปลายปิด

17. สาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารของเทศบาลตำบลป่าไผ่ และสาเหตุของการไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดในการแสดงความคิดเห็นในทุกกระบวนการของการมีส่วนร่วม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจะดำเนินการทำหนังสือในนามมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถาม โดยการใช้วิธีสัมภาษณ์แบบอาศัยโครงสร้าง ตามแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 123 ตัวอย่าง

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสารข้อมูลทางสถิติที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดเก็บรวบรวมไว้ โดยการประสานหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยทำหนังสือขออนุญาตและข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ข้อมูล จปฐ. (กระทรวงมหาดไทย), ที่ว่าการอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่, เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่, ระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แปลผล สรุป และรายงานผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การสังเกต (Observation) ซึ่งเป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยใช้แบบสอบถามในลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Closed Questionnaire) และคำถามแบบปลายเปิด (Opened Questionnaire) โดยจะแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาล เจือใจทางด้านเวลาและสถานที่ บรรยากาศ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของเทศบาล ซึ่งจะแปรผลข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จะดำเนินการแปรผลข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ใช้วิธีวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และแปรผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยใช้คะแนนตามหลัก Likert Scale มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ในการวัด 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

สำหรับการกำหนดระดับการแปลผล โดยคิดจากการหาค่าพิสัย มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5}$$

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4. ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5. ส่วนที่ 5 สาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ และสาเหตุของการไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ในการแสดงความคิดเห็นในทุกกระบวนการของการมีส่วนร่วม

โดยข้อมูลทั้งหมดมาใช้ในการวิเคราะห์โดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะนำเสนอในรูปของตาราง

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาสำหรับการวิจัยไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นดังนี้

1. การทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 3 ท่าน การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระและมาตรวัดในข้อคำถามให้เกิดความครอบคลุมและครบถ้วนในประเด็นที่ศึกษาวิจัย โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item – objective congruence: IOC) ประกอบการทดสอบ โดยอาศัยความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาลักษณะที่ต้องการวัดกับประเด็นคำถาม สำหรับค่า IOC ที่วิเคราะห์ได้ของข้อคำถามในครั้งนี้มีค่าอยู่ระหว่าง (สุวิมล ศิริกาพันธ์, 2543: 129)

ข้อคำถามที่มีค่า +1 คือผู้ตรวจสอบแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถใช้วัดค่าตัวแปรที่จะศึกษาได้

ข้อคำถามที่มีค่า 0 คือผู้ตรวจสอบไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถใช้วัดค่าตัวแปรที่จะศึกษาได้หรือไม่

ข้อคำถามที่มีค่า -1 คือผู้ตรวจสอบแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถใช้วัดค่าตัวแปรที่จะศึกษาได้

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	ΣR	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลที่ได้จากการคำนวณนั้นควรมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ +0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าเป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้งานได้ แต่หากค่า IOC น้อยกว่า +.05 และผู้วิจัยอาจมีความจำเป็นต้องใช้ข้อคำถามนั้น อาจทำได้โดยให้ผู้วิจัยทำการพัฒนาปรับปรุงข้อคำถามนั้นให้เหมาะสมขึ้น

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วทดสอบ (Try – out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสันทรายหลวง ตำบลสันทรายน้อย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และจากนั้นจะนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยวิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าการสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient- α) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (สุวิมล ศิริกานันท์, 2543: 137)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ถ้าหากค่า Alpha มีมากกว่า 0.7 แสดงว่า แบบสอบถามดังกล่าว มีความเที่ยงตรง ซึ่งจากการหาค่า Alpha พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8990 ซึ่งถือได้ว่า มีความเที่ยงตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ผู้วิจัยจะนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Window เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยแยกวิเคราะห์ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ผู้วิจัยจะนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Window เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาล เจอนใจทางด้านเวลาและสถานที่ บรรยากาศ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของเทศบาล ซึ่งจะแปรผลข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จะดำเนินการแปลผลข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ใช้วิธีวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และแปลผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยใช้คะแนนตามหลัก Likert Scale มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ในการวัด 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

สำหรับการกำหนดระดับการแปลผล โดยคิดจากการหาค่าพิสัย มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

	$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$		$= \frac{5 - 1}{5}$
ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4. ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5. ส่วนที่ 5 สาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารของเทศบาลตำบลป่าไผ่และสาเหตุของการไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ในการแสดงความคิดเห็นในทุกกระบวนการของการมีส่วนร่วม

โดยข้อมูลทั้งหมดมาใช้ในการวิเคราะห์โดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะนำเสนอในรูปของตาราง

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 ชุด ผลการวิจัย ได้แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ส่วนที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ส่วนที่ 6 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ส่วนที่ 1 บริบทของพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่

ข้อมูลต่อไปนี้นี้เป็นข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งประกอบด้วย ที่ตั้ง เนื้อที่ จำนวนหมู่บ้าน ประชากร สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคม

สภาพทั่วไป

1. ที่ตั้ง เทศบาลตำบลป่าไผ่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของที่ว่าการอำเภอสันทราย ห่างจากที่ว่าการอำเภอสันทราย ประมาณ 13 กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงใหม่ ประมาณ 12 กิโลเมตรมีอาณาเขตติดกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลหนองหารกับตำบลแม่แฝกใหม่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลหนองจ่อม
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลสันทรายหลวง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลหนองແພ່ງ และตำบลเมืองเส้น

2. เนื้อที่ ตำบลป่าไผ่ มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 49.55 ตารางกิโลเมตร(หรือประมาณ 30,965.50 ไร่) แบ่งเป็น

2.1 พื้นที่ป่าสงวน 28.19 ตารางกิโลเมตร(หรือประมาณ 17,621.00 ไร่)

2.2 พื้นที่หมู่บ้านรวม 14 หมู่บ้าน 21.36 ตารางกิโลเมตร(หรือประมาณ 13,345.90 ไร่) (ดูรายละเอียดจากภาพ 1)

ภาพ 1 แสดงแผนที่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

3. จำนวนหมู่บ้าน

จากการศึกษาพบว่า มีจำนวนหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมด จำนวน 14 หมู่บ้าน (ดูรายละเอียดจากตาราง 2)

ตาราง 2 แสดงจำนวนหมู่บ้าน ลักษณะหมู่บ้าน และอันดับของการพัฒนาในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลป่าไผ่

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ลักษณะหมู่บ้าน	อันดับ
1	บ้านเมืองซอน	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
2	บ้านหนองเต่าคำ	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
3	บ้านป่าไผ่	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
6	บ้านโป่ง	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
7	บ้านศรีบุญเรือง	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
8	บ้านศรีวังธาร	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
9	บ้านหนองเต่าคำใหม่	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
11	บ้านท่ายาว	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 2
12	บ้านหม้อ	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
13	บ้านพัฒนาทรายแก้ว	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
14	บ้านหนองหลวงพัฒนา	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 2
15	บ้านเกษตรพัฒนา	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
16	บ้านหนองป่าข้าว	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3
17	บ้านแพะใต้พัฒนา	หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา	อันดับ 3

หมายเหตุ หมู่ที่ 4, 5, 10 อยู่ในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้

4. จำนวนประชากร

จากการศึกษาพบว่า มีจำนวนประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ทั้งหมด จำนวน 14 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งหมด 3,567 คน รวมเป็นเพศชายทั้งหมด 4,646 คน เพศหญิงทั้งหมด 4,895 คน รวมทั้งหมด 9,541 คน (ดูรายละเอียดจากตาราง 3)

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน	เพศ			เนื้อที่	
			ชาย	หญิง	รวม	ไร่	ตร.กม.
1	เมืองขน	302	387	435	822	734.50	1.17
2	หนองเต่าคำ	349	408	404	812	1,090.00	1.74
3	ป่าไผ่	246	345	368	713	841.60	1.35
6	บ้านโปง	441	581	549	1,130	1,077.00	1.72
7	ศรีบุญเรือง	248	335	379	714	557.00	0.89
8	ศรีวังธาร	295	358	382	740	1,883.00	3.01
9	หนองเต่าคำใหม่	212	303	313	616	619.00	0.99
11	ท่ายาว	251	369	401	770	867.80	1.39
12	บ้านหม้อ	88	133	146	279	620.00	0.99
13	บ้านพัฒนาทรายแก้ว	130	220	228	448	578.00	0.92
14	หนองหลวงพัฒนา	329	405	393	798	1,298.00	2.07
15	เกษตรพัฒนา	254	333	354	687	2,017.00	3.22
16	หนองป่าข้าว	291	284	343	627	781.00	1.24
17	แพะใต้พัฒนา	131	185	200	385	382.00	0.61
รวม		3,567	4,646	4,895	9,541	13,345.90	21.36

5. สภาพทางเศรษฐกิจด้านอาชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

จากการศึกษาพบว่า สภาพเศรษฐกิจในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ ในด้านอาชีพ ประกอบด้วย ประชากรประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม มากที่สุด จำนวน 3,410 คน รองลงมา ประชากรประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 1,580 คน และประชากรทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 57 คน (ดูรายละเอียดจากตาราง 4)

ตาราง 4 แสดงสภาพเศรษฐกิจด้านอาชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

อาชีพ	จำนวน (คน)
ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม	3,410
ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม	1,580
ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม	57

6. สภาพทางเศรษฐกิจด้านหน่วยธุรกิจในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

จากการศึกษาพบว่า หน่วยธุรกิจในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ ประกอบด้วยธุรกิจ ปิมน้ำมัน มากที่สุด จำนวน 9 แห่ง รองลงมา คือ โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 2 แห่ง และ โรงสี จำนวน 2 แห่ง (ดูรายละเอียดจากตาราง 5)

ตาราง 5 แสดงสภาพเศรษฐกิจด้านหน่วยธุรกิจในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

หน่วยธุรกิจ	จำนวน (แห่ง)
ปิมน้ำมัน (หลอด)	9
โรงงานอุตสาหกรรม	2
โรงสี	2

7. สภาพทางสังคมด้านการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า สภาพทางสังคมด้านการศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 3 แห่ง รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง และ โรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) จำนวน 1 แห่ง (ดูรายละเอียดจากตาราง 6)

ตาราง 6 แสดงสภาพทางสังคมด้านการศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

สภาพทางสังคมด้านการศึกษา	จำนวน (แห่ง)
โรงเรียนประถมศึกษา	3
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2
โรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)	1

8. สภาพทางสังคมด้านสถาบันและองค์กรทางศาสนาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

จากการศึกษาพบว่า สภาพทางสังคมด้านสถาบันและองค์กรทางศาสนาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ ประกอบด้วย วัด/สำนักสงฆ์ มากที่สุด จำนวน 6 แห่ง รองลงมา คือ โบสถ์ จำนวน 4 แห่ง (ดูรายละเอียดจากตาราง 7)

ตาราง 7 แสดงสภาพทางสังคมด้านสถาบันและองค์กรทางศาสนาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่

สภาพทางสังคมด้านสถาบันและ องค์กรทางศาสนา	จำนวน (แห่ง)
วัด/สำนักสงฆ์	6
โบสถ์	4

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 123 คน การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพทางสังคม, ระดับการศึกษา, อาชีพหลัก, อาชีพรอง, ระดับรายได้ต่อปี ปรากฏผลดังนี้

ข้อมูลด้านเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มากที่สุด จำนวน 95 ราย คิดเป็น ร้อยละ 77.2 เป็นเพศหญิง จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.8

ข้อมูลด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี และมีอายุระหว่าง 51 ปี ขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.2 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานภาพแต่งงาน มากที่สุด จำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมาคือ มีสถานภาพโสด จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.4 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านสถานภาพทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานภาพทางสังคม มากที่สุด คือ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.8 รองลงมา คือ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตำแหน่ง ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตำแหน่ง ประธานกลุ่มเยาวชน จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตำแหน่ง ประธานกลุ่มประชาคม จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตำแหน่ง ประธานประชาคม จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ปวส. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า มากที่สุด จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.1 รองลงมา คือ มีการระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือ ปวช. จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.3 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านอาชีพหลัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพหลักคือ อาชีพเกษตรกรกรรม มากที่สุด จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมา คือ มีอาชีพแรงงานรับจ้าง จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.1 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านอาชีพรอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพรอง คือ อาชีพแรงงานรับจ้าง มากที่สุด จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมา คือ มีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.8 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านระดับรายได้ต่อปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ระหว่าง 60,001 – 120,000 บาท ต่อปี มากที่สุด จำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาคือ มีรายได้ต่ำกว่า 60,000 บาท ต่อปี จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.5 ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปผลการวิจัยว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 ราย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 77.2 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.2 มีสถานภาพแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 74.0 มีสถานภาพทางสังคมตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 22.8 มีระดับการศึกษา ปวส. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 34.1 มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 43.9 มีอาชีพแรงงานรับจ้างเป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 40.7 มีระดับรายได้ต่อปี 60,001 – 120,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 52.0 (ดูรายละเอียดจากตาราง 8) เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจึงสามารถอธิบายได้ดังนี้

ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	95	77.2
หญิง	28	22.8
รวม	123	100.0
2. อายุ		
20 – 30 ปี	14	11.4
31 – 40 ปี	15	12.2
41 – 50 ปี	47	38.2
51 ปี ขึ้นไป	47	38.2
รวม	123	100.0
3. สถานภาพ		
โสด	19	15.4
แต่งงาน	91	74.0
หย่าร้าง	13	10.6
รวม	123	100.0

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
4. สถานภาพทางสังคม		
กำนัน	1	0.8
ผู้ใหญ่บ้าน	14	11.4
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	28	22.8
ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน	14	11.4
ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ	14	11.4
ประธานกลุ่มเยาวชน	14	11.4
ประธานกลุ่ม อสม.	14	11.4
ประธานประชาคม	14	11.4
อดีตผู้นำ	10	8.1
รวม	123	100.0
5. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยม	35	28.5
มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	36	29.5
ปวส. อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	42	34.1
ปริญญาตรี	10	8.1
รวม	123	100.0
6. อาชีพหลัก		
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	12	9.8
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3	2.4
พนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน	3	2.4
แรงงานรับจ้าง	37	30.1
เกษตรกรรวม	54	43.9
นักศึกษา	14	11.4
รวม	123	100.0

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
7. อาชีพรอง		
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	26	21.1
แรงงานรับจ้าง	50	40.7
เกษตรกรรวม	33	26.8
แม่บ้าน	14	11.4
รวม	123	100.0
8. ระดับรายได้ต่อปี		
ต่ำกว่า 60,000 บาท	40	32.5
60,001 – 120,000 บาท	64	52
120,001 – 180,000 บาท	11	8.9
180,001 – 240,000 บาท	8	6.5
รวม	123	100.0

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

การวิจัยข้อมูลส่วนนี้ เป็นการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้แก่ การได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล, ความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาล, เงื่อนไขทางด้านเวลาและสถานที่, บรรยากาศ, ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร, ขั้นตอนในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล, การจัดทำโครงการหรือกิจกรรม, การเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรม, ประเภทของโครงการหรือกิจกรรมที่เข้าร่วม, ลักษณะการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรม, การเสนอความต้องการในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล, โครงการหรือกิจกรรมที่ได้บรรจุลงในแผนพัฒนาตำบล, เหตุจูงใจที่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล, ลักษณะการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล, การเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. การได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

การที่ประชาชนเข้าไปร่วมในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม ส่วนหนึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิด มีความรู้ความสามารถในการกระทำและมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ โดยที่การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงที่สุด กล่าวคือเริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเอง และถือเป็นภาระหน้าที่ของตน ร่วมคิดร่วมกันวางแผนงาน ร่วมดำเนินการ ร่วมกันติดตามประเมิน ร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งต้องยอมรับว่า การที่จะประชาชนจะเข้าร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลนั้น จะคำนึงถึงในเรื่องของการได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล เนื่องจากหากได้รับประโยชน์ดังกล่าว ประชาชนก็จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม แต่ถ้าหากไม่ได้รับประโยชน์ ประชาชนก็จะไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่า ได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.7 โดยประโยชน์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้จากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ได้แก่

1) ประโยชน์ในด้านการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีการร่วมกิจกรรมร่วมกันภายในหมู่บ้าน

2) ทำให้หมู่บ้านมีความสามัคคีกลมเกลียว ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน มากขึ้น

และกลุ่มตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ไม่ได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.3 เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1) โครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลบางครั้งประชาชนรับทราบถึงการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่สามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้

2) การประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลไม่ทั่วถึง เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ไม่อยู่บ้านทำให้ไม่สามารถรับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมได้

(ดูรายละเอียดจากตาราง 9)

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของการได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

การได้รับประโยชน์ไม่ว่า โดยตรงหรือโดยอ้อม	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับ	103	83.7
ไม่ได้รับ	20	16.3
รวม	123	100.0

2. ความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาล

ในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลของประชาชนนั้น ไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่า ส่วนหนึ่งมาจากการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาล เนื่องจากบุคคลภายในเทศบาลส่วนหนึ่งก็จะเป็นประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งมีความใกล้ชิดกับข้อมูลข่าวสารภายในเทศบาลมากที่สุด การที่ประชาชนจะทราบข้อมูลข่าวสารภายในเทศบาล

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาลในลักษณะคนในหมู่บ้านเดียวกัน มากที่สุด จำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.1 รองลงมา มีความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาลในลักษณะคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 56.1 (ดูรายละเอียดจากตาราง 10)

ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาล

ความสัมพันธ์กับบุคคล ภายในเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
เครือญาติ	60	48.8
คนรู้จัก	69	56.1
เพื่อน	25	20.3
คนในหมู่บ้านเดียวกัน	74	60.1

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3. เจื่อนใจทางด้านเวลาและสถานที่

การที่ประชาชนในเขตพื้นที่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการที่เทศบาลสามารถกำหนดปัจจัยด้านเวลา และสถานที่ที่มีความเหมาะสม เนื่องจากพบว่า การที่ประชาชนจะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลนั้น ปัจจัยดังกล่าว ถือได้ว่า มีความสำคัญเพราะหากประชาชนไม่มีเวลา และไม่สามารถทราบถึงสถานที่ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลแล้ว จะมีผลทำให้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้น เจื่อนใจทางด้านเวลาและสถานที่จึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้น

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่า เจื่อนใจทางด้านเวลาและสถานที่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล จำนวน 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.1 เนื่องจากห้วงระยะเวลาที่มีการนัดหมายประชุมประชาคมเหมาะสมเพราะเป็นเวลาในช่วงหลังเลิกงานและเวลาในช่วงวันหยุด ซึ่งประชาชนในพื้นที่มีเวลาว่างในห้วงระยะเวลาดังกล่าว และในส่วนของสถานที่นั้นก็เห็นว่าเหมาะสมเพราะสถานที่ในการประชุมประชาคมเป็นสถานที่ที่ประชาชนในพื้นที่รู้จัก และเป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมการดำเนินการกิจกรรมของหมู่บ้าน เช่น ศาลาเอนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน, วัด เป็นต้น และกลุ่มตัวอย่างคิดว่าเจื่อนใจทางด้านเวลาและสถานที่ไม่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.9 เนื่องจากบางครั้งประชาชนในพื้นที่ไม่มีเวลาที่ว่างตรงกับการนัดประชุมประชาคมหรือร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน และในส่วนของสถานที่ในประชุมประชาคมนั้น บางแห่งไม่เหมาะสมเนื่องจากสถานที่ดังกล่าวอยู่ไกลจากที่พักอาศัย ทำให้ไม่มีความสะดวกในการเดินทางมาเข้าร่วมการประชุมประชาคมหรือร่วมกิจกรรมของเทศบาล (ดูรายละเอียดจากตาราง 11)

ตาราง 11 แสดงจำนวนและร้อยละของเจื่อนใจทางด้านเวลาและสถานที่

เจื่อนใจทางด้านเวลาและ สถานที่	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม	85	69.1
ไม่เหมาะสม	38	30.9
รวม	123	100,0

4. สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วม

สภาพแวดล้อมถือได้ว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งของการสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้น เนื่องจากหากเกิดการแตกแยกขึ้นในพื้นที่ ไม่ว่าเหตุผลใด ๆ ก็ตาม จะมีผลทำให้เกิดการแบ่งฝ่าย และเกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วม จึงส่งผลให้ประชาชนไม่เข้าร่วมในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ประโยชน์ที่ประชาชนควรจะได้รับจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ นั้นไม่เกิดการบูรณาการขึ้นในพื้นที่นั่นเอง

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าสภาพแวดล้อมมีผลการมีส่วนร่วม ในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล จำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.8 เนื่องจากในการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล หากไม่มีปัจจัยดังกล่าว ก็จะไม่มีการประกอบที่จะกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล และกลุ่มตัวอย่างคิดว่าสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.2 เนื่องจากอาจจะเกิดจากการแบ่งฝ่ายทางการเมืองซึ่งมีผลทำให้สภาพแวดล้อมการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยลงทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลมีจำนวนน้อยลง (ดูรายละเอียดจากตาราง 12)

ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วม

สภาพแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม	76	61.8
ไม่เหมาะสม	47	38.2
รวม	123	100.0

5. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้ประชาชนได้รับรู้ถึงการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นการสร้างความมีส่วนร่วมได้อย่างมาก เนื่องจากการให้ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลก็เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนและเสริมสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน ทั้งนี้เทศบาลจะได้รับรู้ถึงข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชนในด้านต่าง ๆ และนำไปใช้ในการปรับปรุงการทำงาน รวมถึงเป็นการสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในการบริหารงานของเทศบาล

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.8 โดยทราบจากช่องทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียงตามสายประจำหมู่บ้าน เนื่องจากในแต่ละหมู่บ้านจะมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการกระจายข่าวตามเสียงตามสายประจำหมู่บ้านอยู่แล้ว นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่ยังสามารถทราบถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารจากสถานีวิทยุชุมชนในพื้นที่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่ประชาชนได้รับฟังโดยทั่วไป อีกทั้งประชาชนในพื้นที่ยังสามารถรับทราบได้จากเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ www.papaichiangmai.com ซึ่งถือได้ว่าเป็นเว็บไซต์ที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้กับทุกหมู่บ้านในพื้นที่ได้รับทราบถึงข้อมูลข่าวสารของเทศบาล และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.2 เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

- 1) ไม่ได้อยู่ที่พักอาศัยจึงไม่ทราบถึงการประกาศเสียงตามสาย เนื่องจากไปทำงาน
 - 2) การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทำให้ไม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้
- (ดูรายละเอียดจากตาราง 13)

ตาราง 13 แสดงจำนวนและร้อยละของ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	108	87.8
ไม่ทราบ	15	12.2
รวม	123	100.0

6. ขั้นตอนการเสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

การที่ประชาชนจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการไปปฏิบัติ/ดำเนินการ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น การทราบถึงขั้นตอนของการเสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล เนื่องจากจะทำให้ประชาชนรับรู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบถึงขั้นตอนในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลมาบรรจุลงในแผนพัฒนาของเทศบาล ซึ่งประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการไปปฏิบัติ/ดำเนินการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.3 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบถึงขั้นตอนในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลมาบรรจุลงในแผนพัฒนาของเทศบาล ซึ่งประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการไปปฏิบัติ/ดำเนินการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.7 (ดูรายละเอียดจากตาราง 14)

ตาราง 14 แสดงจำนวนและร้อยละของขั้นตอนการเสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

ขั้นตอนการเสนอโครงการ หรือกิจกรรมของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	84	68.3
ไม่ทราบ	39	31.7
รวม	123	100.0

7. การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตามที่หมู่บ้านเสนอ

ในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายของรัฐบาล และส่วนหนึ่งมาจากโครงการหรือกิจกรรมตามความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งโครงการหรือกิจกรรมตามที่หมู่บ้านได้เสนอนั้น ถือได้ว่าเป็นความต้องการจากประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากเป็นปัญหาที่หมู่บ้านต้องการที่จะแก้ไข และต้องการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในหมู่บ้านอย่างแท้จริง

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า เทศบาลได้มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมตามที่หมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่างได้เสนอ จำนวน 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.6 โดยการเสนอโครงการต่อเทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นหนังสือราชการ และโครงการที่ได้เสนอมียังต่อไปนี

- 1) โครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ
- 2) โครงการส่งเสริมหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ 12
- 3) โครงการส่งเสริมอาชีพเศรษฐกิจชุมชน หมู่ที่ 7
- 4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในการจัดระบบการเก็บรักษา/ขยายเมล็ดพันธุ์ดี

ให้เพียงพอแก่การเพาะปลูกทุกหมู่บ้าน

- 5) โครงการส่งเสริมกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ หมู่ที่ 1
- 6) โครงการส่งเสริมอาชีพ กลุ่มทำไร่ – ทำนา หมู่ที่ 1
- 7) โครงการสนับสนุนกลุ่มหัตถกรรมจักสาน หมู่ที่ 11

โดยโครงการดังกล่าวข้างต้น ได้บรรจุในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554- 2556) และเทศบาลไม่ได้ มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมตามที่หมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่างได้เสนอ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.4 (ดูรายละเอียดจากตาราง 15)

- 1) โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 2
- 2) โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 13
- 3) โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 14

ตาราง 15 แสดงจำนวนและร้อยละของเทศบาลได้จัดทำโครงการหรือกิจกรรมตามที่หมู่บ้านได้เสนอ

เทศบาลได้จัดทำโครงการ หรือกิจกรรมตาม ที่หมู่บ้านได้เสนอ	จำนวน	ร้อยละ
ทำ	120	97.6
ไม่ทำ	3	2.4
รวม	123	100.0

8. การเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

การเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลที่ประชาชนได้เข้าร่วม ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนให้การดำเนินโครงการของเทศบาลประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้เทศบาลสามารถดำเนินโครงการได้ตรงกับความต้องการของประชาชน และเป็นประโยชน์กับประชาชนในภาพรวมมากที่สุด โดยประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลที่มาดำเนินการในหมู่บ้าน จำนวน 106 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.2 โดยกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ในลักษณะของการได้ประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1) โครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มสตรีแม่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน

2) โครงการรณรงค์คัดแยกวัสดุเหลือใช้ (ขยะ) 14 หมู่บ้านในตำบลป่าไผ่ตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

3) โครงการกองทัพนรเพื่อพ่อแม่ของแผ่นดิน ตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ตามยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูสืบสานศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

และกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลที่มาดำเนินการในหมู่บ้าน จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.8 (ดูรายละเอียดจากตาราง 16)

ตาราง 16 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

การเข้าร่วมโครงการหรือ กิจกรรมของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	106	86.2
ไม่เข้าร่วม	17	13.8
รวม	123	100.0

9. การเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตามลักษณะโครงการ

การที่จะประชาชนเข้าร่วมใน โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลแสดงให้เห็นว่าโครงการหรือกิจกรรมใดเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่มากที่สุด ประชาชนจะเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมนั้น เป็นจำนวนมาก และให้ความสนใจมาก

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการประชุม/อบรม ต่าง ๆ มากที่สุด จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 65 และกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ รองลงมา จำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.6

และกลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรม มากที่สุด จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.8 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการพื้นฐาน รองลงมา จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.3 (ดูรายละเอียดจากตาราง 17)

ตาราง 17 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

โครงการ	เข้าร่วม		ไม่เข้าร่วม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โครงสร้างพื้นฐาน	55	44.7	68	55.3
การประชุม/อบรมต่าง ๆ	80	65.0	43	35.0
พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	77	62.6	46	37.4
โครงการประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรม	15	12.2	108	87.8

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

10. การมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

ปัจจุบันประชาชนจะมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลมากขึ้น เนื่องจากประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น และเป็นการเพิ่มทุนทางสังคมและช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากประชาชนเกิดความรู้สึกร่วมและรู้สึกรักและแสดงความเป็นเจ้าของท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลมากขึ้น จะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และการบริการที่ดีขึ้น

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลในลักษณะของการร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรม มากที่สุด จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.9 และรองลงมา กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลในลักษณะของการได้ประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรม จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.8

และกลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลในลักษณะร่วมเป็นคณะกรรมการในการประเมินผลโครงการ มากที่สุด จำนวน 117 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.1 และรองลงมา กลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลในลักษณะรับจ้างทำงานกับเทศบาล จำนวน 116 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.3 (ดูรายละเอียดจากตาราง 18)

ตาราง 18 แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

กิจกรรม	เข้าร่วม		ไม่เข้าร่วม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้างทำงานกับเทศบาล	7	5.7	116	94.3
ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	92	74.8	31	25.2
ร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรม	97	78.9	26	21.1
ได้ประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรม	90	73.2	33	26.8
ติดตามประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม	76	61.8	47	38.2
ร่วมเป็นคณะกรรมการในการประเมินผลโครงการ	6	4.9	117	95.1

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

11. การเสนอความต้องการด้านโครงการหรือกิจกรรมไปยังเทศบาลโดยตรง

ในการเสนอความต้องการด้านโครงการหรือกิจกรรมของประชาชนนั้น ส่วนมากจะเป็นผู้นำชุมชนซึ่งเป็นผู้รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จากประชาชนในพื้นที่ของตนเองจะเป็นผู้เสนอในส่วนของโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล และเพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้น

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยได้เสนอความต้องการด้านโครงการหรือกิจกรรมไปยังเทศบาลโดยตรง จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.2 โดยการทำเป็นหนังสือราชการเสนอถึงบุคคลดังต่อไปนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรม
- 2) นายกเทศมนตรี
- 3) รองนายกเทศมนตรี

และกลุ่มตัวอย่างไม่เคยได้เสนอความต้องการด้านโครงการหรือกิจกรรมไปยังเทศบาลโดยตรง จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.8 (ดูรายละเอียดจากตาราง 19)

ตาราง 19 แสดงจำนวนและร้อยละของการเสนอความต้องการด้าน โครงการหรือกิจกรรมไปยัง เทศบาลโดยตรง

การเสนอความต้องการ ด้านโครงการหรือกิจกรรม ไปยังเทศบาลโดยตรง	จำนวน	ร้อยละ
เสนอ	95	77.2
ไม่เสนอ	28	22.8
รวม	123	100.0

12. การประเมินความต้องการของชุมชน

การจะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ตรงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้นั้น ส่วนหนึ่งมาจากการที่เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล โดยให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เพื่อเทศบาลจะได้ดำเนินโครงการได้ตรงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อจะที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ตรงเป้าหมาย

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า เทศบาลเคยสอบถามความต้องการจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายการบริหารงาน จำนวน 111 ราย คิดเป็น ร้อยละ 90.2 โดยการสอบถามความต้องการจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เพื่อเทศบาลตำบลป่าไผ่จะได้นำความคิดเห็นที่ได้ไปปรับปรุงในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีการลงพื้นที่ในการทำประชาคมในทุกหมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งในการทำประชาคมจะเห็นได้ว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อีกด้วย นอกจากนี้หลังจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่เรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ จะดำเนินการจัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่โดยการแจกแบบสอบถามให้ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็น เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ในปีงบประมาณต่อไป และเทศบาลไม่เคยสอบถามความต้องการจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายการบริหารงาน

จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.8 เป็นเพราะประชาชนไม่อยู่ในขณะที่ดำเนินการสอบถามความต้องการจึงไม่ทราบว่าเทศบาลได้ดำเนินการสอบถามความต้องการจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามนโยบายการบริหารงาน (ดูรายละเอียดจากตาราง 20)

ตาราง 20 แสดงจำนวนและร้อยละของการประเมินความต้องการของชุมชน

การประเมินความต้องการ ของชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	111	90.2
ไม่เคย	12	9.8
รวม	123	100.0

13. โครงการหรือกิจกรรมตามความต้องการที่ได้บรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ของเทศบาล

ในส่วนของโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนได้เสนอความต้องการนั้น เทศบาลได้บรรจุโครงการตามที่ประชาชนได้เสนอลงในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ที่เป็นการบรรจุตามแผนงาน และจะดำเนินการนำโครงการดังกล่าวมาบรรจุลงในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้โครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนได้เสนอเกิดเป็นรูปธรรม แก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้ทันทั่วทั้ง

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า โครงการหรือกิจกรรมตามความต้องการของท่านได้บรรจุบางกิจกรรมลงในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) จำนวน 116 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.3 โดยโครงการที่ได้บรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ได้แก่

- 1) โครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ
- 2) โครงการส่งเสริมหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ 12
- 3) โครงการส่งเสริมอาชีพเศรษฐกิจชุมชน หมู่ที่ 7
- 4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในการจัดระบบการเก็บรักษา/ขยายเมล็ดพันธุ์ดีให้เพียงพอแก่การเพาะปลูกทุกหมู่บ้าน

- 5) โครงการส่งเสริมกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ หมู่ที่ 1
- 6) โครงการส่งเสริมอาชีพ กลุ่มทำไร่ – ทำนา หมู่ที่ 1
- 7) โครงการสนับสนุนกลุ่มหัตถกรรมจักสาน หมู่ที่ 11

และกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่า โครงการหรือกิจกรรมตามความต้องการของท่านได้บรรจุบางกิจกรรมลงในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ซึ่งจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.7 (ดูรายละเอียดจากตาราง 21)

ตาราง 21 แสดงจำนวนและร้อยละของโครงการหรือกิจกรรมตามความต้องการที่ได้บรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ของเทศบาล

โครงการหรือกิจกรรมได้ บรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
บรรจุบางกิจกรรม	116	94.3
ไม่ได้รับการบรรจุเลย	7	5.7
รวม	123	100.0

14. เหตุจูงใจที่ได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

ในการวางแผนการมีส่วนร่วมของประชาชน สิ่งที่เขาไม่ได้คือ จะจูงใจอย่างไรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจากมีเหตุจูงใจมากมายหลายปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า เหตุจูงใจที่กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลโดยมีผู้อื่นชักชวน มากที่สุด จำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 และรองลงมา กลุ่มตัวอย่าง ได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล โดยเข้าร่วมโดยสมัครใจ จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.9 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.1 ตามลำดับ (ดูรายละเอียดจากตาราง 22)

ตาราง 22 แสดงจำนวนและร้อยละของเหตุจูงใจที่ได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

เหตุจูงใจที่ได้เข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
มีผู้อื่นชักชวน	64	52.0
เข้าร่วมโดยสมัครใจ	54	43.9
ไม่เคยเข้าร่วม	5	4.1
รวม	123	100.0

15. ลักษณะของการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของตนในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลจะมีผลให้การดำเนินโครงการของเทศบาลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว รวมถึงลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับการดำเนินงานของเทศบาลอีกด้วย ซึ่งการที่ประชาชนจะเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลในลักษณะใดนั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่มีผลทำให้ประชาชนได้ทราบถึงผลดีและผลเสียที่จะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการนั้น ๆ

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลโดยผ่านคณะกรรมการหมู่บ้าน มากที่สุด จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.4 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลโดยผ่านตัวแทน คือ สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 22 (ดูรายละเอียดจากตาราง 23)

ตาราง 23 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะของการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

ลักษณะของการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรม ของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
ด้วยตนเอง	18	14.6
ผ่านตัวแทน คือ สมาชิกสภาเทศบาล	27	22.0
ในฐานะเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ	18	14.6
ผ่านคณะกรรมการหมู่บ้าน	30	24.4
ผ่านกลุ่มการเมือง	15	12.2
ผ่านผู้นำชุมชน	15	12.2
รวม	123	100.0

16. การเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่

การได้สอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ นั้น เป็นการแสดงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ได้เคยเข้าไปมีส่วนร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลป่าไผ่หรือไม่ ในด้านการเข้าไปใช้บริการของเทศบาลต่าง ๆ เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในการชำระภาษี, การเข้าไปมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ ฯลฯ

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.7 โดยเคยเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เรื่องดังต่อไปนี้

1) ขออนุญาตก่อสร้างบ้าน ซึ่งเป็นเรื่องของการควบคุมการก่อสร้างอาคารและการขุดดินและถมดินให้เป็นไปตามระเบียบฯ

2) การชำระภาษี ซึ่งประกอบด้วยภาษี 3 ประเภท ได้แก่

2.1) ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นภาษีจัดเก็บจากเจ้าของที่ดินผู้ครอบครองที่ดิน

2.2) ภาษีป้าย เป็นภาษีที่จัดเก็บจากป้ายแสดงชื่อยี่ห้อหรือเครื่องหมายการค้าหรือโฆษณา หรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะแสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษรภาพหรือเครื่องหมายที่เขียนแกะสลักจารึกหรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

2.3) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่จัดเก็บจากบ้านเช่า อาคาร ร้านค้า ดึกแถว บริษัท ธนาคาร โรงภาพยนตร์ แฟลต อพาร์ทเมนต์ หอพัก คอนโดมิเนียม โรงเรียนสอนวิชาชีพ โรงงานอุตสาหกรรม สนามม้า สนามมวย สนามกอล์ฟ ท่าเรือ บ่อนไก่ บ่อนปลา ฟาร์มสัตว์ คลังสินค้า และบริเวณที่ดินที่ปกคลุมไปด้วยโรงเรือนนั้น

3) ร้องเรียนเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

3.1) เรื่องถนนเกิดความเสียหายสัญจรไปมาไม่สะดวก ซึ่งเรื่องของถนนเทศบาล ตำบลป่าไผ่ได้เข้าไปแก้ไขปัญหามาโดยตลอดแต่การเข้าดำเนินการซ่อมแซมถนนสายดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อลดอุบัติเหตุ

3.2) พื้นที่การเกษตรเสียหายอันเนื่องมาจากวาตภัย ซึ่งเทศบาลตำบลป่าไผ่ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยออกสำรวจพื้นที่ที่เกิดความเสียหาย และดำเนินการประมาณการมูลค่าความเสียหายและสนับสนุนงบประมาณให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับความเดือดร้อนดังกล่าว

3.3) การปล่อยมลพิษ (น้ำเสีย) จากโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตอาหารสำเร็จรูป (เจ) ในพื้นที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ซึ่งเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาโดยตลอดแต่การเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และเรียกเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมให้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาโดยตลอดแต่การเข้าดำเนินการกำหนดระยะเวลาให้เร็วที่สุด หากไม่สามารถดำเนินการได้ จะดำเนินการปิดโรงงานดังกล่าวเพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่

4) ขอบ้านเลขที่ เป็นภารกิจของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งกองช่าง เทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นผู้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เป็นไปตาม พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

5) ขอยืมวัสดุ อุปกรณ์ของเทศบาล ได้แก่ เติ้นท์ เก้าอี้ โต๊ะ ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมของหมู่บ้าน เช่น งานกิจกรรมของหมู่บ้าน, งานทอดผ้าป่า, งานศพ, งานแต่งงาน ฯลฯ โดยจะดำเนินการเป็นทำหนังสือถึงเทศบาลตำบลป่าไผ่ในการขอยืมวัสดุ อุปกรณ์ของเทศบาล

6) ขอลดความอนุเคราะห์จากเทศบาลในการแก้ไขปัญหาในเรื่องการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

7) ขอลดความช่วยเหลือเรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น ในกรณีการเกิดวาตภัยต้นไม้ขวางทางถนน ไม่สามารถสัญจรไปมาได้สะดวก ประชาชนในพื้นที่จะดำเนินการติดต่อเทศบาลตำบลป่าไผ่โดยการทำเป็นหนังสือราชการ, โทรศัพท์ติดต่อประสานเพื่อเข้าไปแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้เร็วที่สุด

และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.3 (ดูรายละเอียดจากตาราง 24)

ตาราง 24 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่

การเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่	จำนวน	ร้อยละ
เคย	103	83.7
ไม่เคย	20	16.3
รวม	123	100.0

ส่วนที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

การวิจัยข้อมูลส่วนนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ โดยศึกษาตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ, การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ, การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์, การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ในการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยจะดำเนินการการวิเคราะห์ตามขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ, การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ, การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์, การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ ซึ่งจากผลการวิจัยโดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในแง่ของร้อยละ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมประชุมกับชุมชน เทศบาล หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 32.5 และกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมแสดงความคิดเห็นที่มีต่อโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ผ่านทางช่องทางข้อมูลข่าวสารของเทศบาล เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล, เวทีสาธารณะ, เวทีประชาคม ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 30.1 ตามลำดับ

ผลการวิจัยโดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในแง่ของค่าเฉลี่ย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 โดยมีระดับการมีส่วนร่วม อยู่ใน

ระดับมาก และเมื่อพิจารณาในกระบวนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมในกระบวนการเสนอแนะแนวทางแก้ไขรวมถึงตัดสินใจ เกี่ยวกับ โครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ผ่านเทศบาลหรือผ่านทางช่องทางข้อมูลข่าวสารของเทศบาล เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล, เวทีสาธารณะ ฯลฯ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.73 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน เท่ากับ 0.98 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมใน กระบวนการเสนอปัญหาในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.17 มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ซึ่งจากผลการวิจัย โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในแง่ของร้อยละ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการประชุม/สัมมนา เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.9 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมมือในการชำระภาษี คิดเป็นร้อยละ 60.2 และกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมใน กระบวนการร่วมปฏิบัติหรือดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ตามลำดับ

ผลการวิจัยโดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ ดำเนินการ โดยภาพรวม ในแง่ของค่าเฉลี่ย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในกระบวนการมี ส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมในการเป็น คณะกรรมการในการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.47 มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา เป็นการได้ร่วมในการ ประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล โดย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.45 มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง ตามลำดับ

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งจากผลการวิจัย โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในแง่ของร้อยละ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.9 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของ

เทศบาล คิดเป็นร้อยละ 71.5 และกลุ่มตัวอย่างเคยได้รับประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 41.5

ผลการวิจัยโดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยภาพรวม ในแง่ของค่าเฉลี่ย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.91 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.36 มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นการได้ร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งจากผลการวิจัยโดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในแง่ของร้อยละ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมติดตามและประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 70.7 และกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมตรวจสอบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลในช่องทาง เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 66.7 ตามลำดับ

ผลการวิจัยโดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยภาพรวม ในแง่ของค่าเฉลี่ย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.82 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในกระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.18 มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นการได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ (ดูรายละเอียดจากตาราง 25)

ตาราง 25 แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

กระบวนการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับการ มีส่วนร่วม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ								
1. มีส่วนร่วมในกระบวนการเสนอปัญหา ในโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	2.4% (3)	21.1% (26)	25.2% (31)	24.4% (30)	26.8% (33)	3.52	1.17	มาก
2. ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ เกี่ยวกับโครงการหรือ กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	7.3% (9)	13.8% (17)	38.2% (47)	30.9% (38)	9.8% (12)	3.22	1.04	มาก
3. ได้ร่วมประชุมกับชุมชน เทศบาล หน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือเกี่ยวกับ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	4.9% (6)	14.6% (18)	32.5% (40)	31.7% (39)	16.3% (20)	3.40	1.08	มาก
4. ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นที่มีต่อโครงการหรือ กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ผ่านทางช่องทาง ข้อมูลข่าวสารของเทศบาล เช่น เว็บไซต์ของ เทศบาล, เวทีสาธารณะ, เวทีประชาคม ฯลฯ	5.7% (7)	19.5% (24)	30.1% (37)	18.7% (23)	26.0% (32)	3.40	1.23	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

กระบวนการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับการ มีส่วนร่วม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
5. ได้ร่วมในกระบวนการเสนอแนะ แนวทางแก้ไข รวมถึงตัดสินใจ เกี่ยวกับ โครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ผ่านเทศบาลหรือผ่านทางช่องทางข้อมูล ข่าวสารของเทศบาล	4.9% (6)	2.4% (3)	28.5% (35)	43.1% (53)	21.1% (26)	3.73	0.98	มาก
รวม						3.45	1.10	มาก
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ								
1. ได้เข้าร่วมในกระบวนการร่วมปฏิบัติหรือ ดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	3.3% (4)	24.4% (30)	43.9% (54)	18.7% (23)	9.8% (12)	3.07	0.98	ปานกลาง
2. ได้ร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรมเพื่อนำมา บรรจุลงในแผนพัฒนาตำบล ของเทศบาล	7.3% (9)	34.1% (42)	30.1% (37)	22.0% (27)	6.5% (8)	2.86	1.05	ปานกลาง
3. ได้ร่วมมือในการชำระภาษี	-	28.5% (35)	60.2% (74)	4.9% (6)	6.5% (8)	2.89	0.77	ปานกลาง

ตาราง 25 (ต่อ)

กระบวนการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับการ มีส่วนร่วม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
4. ได้ร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการ ดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	19.5% (24)	6.5% (8)	14.6% (18)	30.1% (37)	29.3% (36)	3.43	1.47	มาก
5. ได้ร่วมในการประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	-	6.5% (8)	78.9% (97)	14.6% (18)	-	3.08	0.45	ปานกลาง
รวม						3.07	0.94	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์								
1. ได้ร่วมสนับสนุนช่วยเหลือเทศบาลในด้าน การเงินสิ่งของหรือข้อมูลสำหรับ การดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	22.0% (27)	8.1% (10)	35.0% (43)	35.0% (43)	-	2.83	1.14	ปานกลาง
2. เป็นผู้ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมจากโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	-	28.5% (35)	71.5% (88)	-	-	2.72	0.45	ปานกลาง

ตาราง 25 (ต่อ)

กระบวนการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับการ มีส่วนร่วม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
3. ได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	13.0% (16)	6.5% (8)	14.6% (18)	30.1% (37)	35.8% (44)	3.69	1.36	มาก
4. ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	-	-	78.9% (97)	21.1% (26)	-	3.21	0.41	ปานกลาง
5. เคยได้รับประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	22.0% (27)	8.1% (10)	28.5% (35)	41.5% (51)	-	2.89	1.17	ปานกลาง
รวม						3.07	0.91	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล								
1. ได้ร่วมติดตามและประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	-	28.5% (35)	71.5% (88)	-	-	2.72	0.45	ปานกลาง
2. รับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	7.3% (9)	4.1% (5)	22.0% (27)	30.9% (38)	35.8% (44)	3.84	1.18	มาก
3. ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	2.4% (3)	0.8% (1)	70.7% (87)	26.0% (32)	-	3.20	0.57	ปานกลาง

ตาราง 25 (ต่อ)

กระบวนการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับการ มีส่วนร่วม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
4. ได้ติดตามข่าวสารจากช่องทางข้อมูลข่าวสาร ต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	22.0% (27)	10.6% (13)	32.5% (40)	35.0% (43)	-	2.80	1.14	ปานกลาง
5. ได้ร่วมตรวจสอบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของ เทศบาลในทุกช่องทาง เช่น เว็บไซต์ของ เทศบาล ฯลฯ	1.6% (2)	22.8% (28)	66.7% (82)	3.3% (4)	5.7% (7)	2.89	0.74	ปานกลาง
รวม						3.09	0.82	ปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามกระบวนการมีส่วนร่วม

ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จะดำเนินการการวิเคราะห์ตามขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ, การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ, การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์, การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยจะจำแนกตามกระบวนการมีส่วนร่วม

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง 4 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ/ดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า กลุ่มอย่างมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.10 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนในกระบวนการอื่นๆ พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ดูรายละเอียดจากตาราง 26)

ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และจำแนกตามกระบวนการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ ตัดสินใจ	3.45	1.10	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ ดำเนินการ	3.07	0.94	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์	3.07	0.91	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.09	0.82	ปานกลาง
โดยรวม	3.17	0.94	ปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามเพศ

ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่จะดำเนินการจำแนกตามเพศ เพื่อศึกษาว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเพศใดมีส่วนร่วมมากที่สุดในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ดังนั้น จากผลการวิจัยแสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามเพศซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มากกว่าเพศชายโดยเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 และเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93 และทั้งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อมองเป็นรายประเด็นจะพบว่า เพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ มากกว่า

เพศหญิง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.10 และเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการมากกว่าเพศชาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.10 และเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์มากกว่าเพศชาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94 และเพศชายและเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิณผลเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.83 ซึ่งเมื่อมองในภาพรวมสามารถอธิบายได้ว่า ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน แต่หากมองค่าเฉลี่ยในแต่ละกระบวนการ พบว่า เพศหญิงจะมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชายเกือบทุกกระบวนการเหตุผลเนื่องจากว่า เพศหญิงสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารภายในตำบลป่าไผ่มากกว่าเพศชาย อีกทั้งเพศหญิงมีเวลาว่างมากกว่าเพศชายที่ต้องออกไปทำงาน ทำให้มีส่วนร่วมน้อยกว่าเพศหญิงนั่นเอง (ดูรายละเอียดจากตาราง 27)

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามเพศ

เพศ	กระบวนการมีส่วนร่วม														
	การมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ			การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ/ดำเนินการ			การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์			การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล			รวม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม
ชาย	3.50	0.10	มาก	3.01	0.88	ปานกลาง	3.04	0.90	ปานกลาง	3.09	0.83	ปานกลาง	3.16	0.93	ปานกลาง
หญิง	3.31	1.03	ปานกลาง	3.26	1.10	ปานกลาง	3.15	0.94	ปานกลาง	3.09	0.75	ปานกลาง	3.20	0.95	ปานกลาง

4. ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอายุ

ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่จะดำเนินการจำแนกตามอายุ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าช่วงอายุใดมีส่วนร่วมมากที่สุดในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

ดังนั้น จากผลการวิจัยแสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอายุซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.97 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่างระหว่าง 41- 50 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 ซึ่งจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกกระดัอายุมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อมองเป็นรายประเด็นจะพบว่า ช่วงอายุระหว่าง 20 – 30 ปี และช่วงอายุ 41 – 50 ปีมีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/คัดสินใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 เท่ากันและมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 และ 1.00 ตามลำดับ และช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปีมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.99 และช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.82 และช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.86 ซึ่งเมื่อมองในภาพรวมสามารถอธิบายได้ว่า ช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จะมีส่วนร่วมมากที่สุดถึง 2 กระบวนการ คือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เหตุผลเนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความสนใจในประเด็นสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่หรือหมู่บ้านที่ตนเองอยู่ และแสดงให้เห็นว่า การดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล กลุ่มคนเหล่านี้จะเข้ามามีส่วนร่วม มากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จะมีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการแรกเท่านั้น เหตุผลเนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะสนใจที่จะมีส่วนร่วมในช่วงแรก ๆ เท่านั้น เนื่องจากอาจจะไม่มีเวลาและต้องปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ เช่น เรียน, ทำงาน เป็นต้น และเป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จะมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/คัดสินใจ ซึ่งเป็นกระบวนการแรก และจะมีส่วนร่วมในการ

ประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการสุดท้ายเหตุผลเนื่องจากบุคคลในช่วงอายุนี้นี้ส่วนมากจะอยู่ในพื้นที่
และต้องการทราบว่าเทศบาลจะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน
และต้องการทราบถึงผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลในรูปแบบ
ว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด (ดูรายละเอียดจากตาราง 28)

ตาราง 28 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอายุ

อายุ	กระบวนการมีส่วนร่วม														
	การมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ			การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ/ดำเนินการ			การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์			การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล			รวม		
	ค่า เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมี ส่วน ร่วม	ค่า เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมี ส่วน ร่วม	ค่า เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมี ส่วน ร่วม	ค่า เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมี ส่วน ร่วม	ค่า เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยง เบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
20 – 30 ปี	3.60	0.71	มาก	2.73	0.75	ปาน กลาง	3.07	0.94	ปาน กลาง	3.10	0.82	ปาน กลาง	3.13	0.81	ปาน กลาง
31 – 40 ปี	3.39	0.98	ปาน กลาง	3.32	0.99	ปาน กลาง	3.33	0.82	ปาน กลาง	3.12	0.69	ปาน กลาง	3.29	0.87	ปาน กลาง
41 – 50 ปี	3.60	1.00	มาก	3.04	0.83	ปาน กลาง	2.85	0.88	ปาน กลาง	3.15	0.86	ปาน กลาง	3.16	0.89	ปาน กลาง
51 ปีขึ้นไป	3.29	1.21	ปาน กลาง	3.11	1.00	ปาน กลาง	3.20	0.86	ปาน กลาง	3.08	0.82	ปาน กลาง	3.17	0.97	ปาน กลาง

5. ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่จะดำเนินการจำแนกตามสถานภาพ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าสถานภาพใดมีส่วนร่วมมากที่สุดในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการวิจัย แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามสถานภาพซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.84 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแต่งงาน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.95 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.88 ซึ่งจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกสถานภาพมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อมองเป็นรายประเด็นจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.85 และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแต่งงานมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.95 และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่าร้างมีระดับการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76 และกลุ่มตัวอย่างสถานภาพโสดมีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.82 ซึ่งเมื่อมองในภาพรวมสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดเป็นกลุ่มคนที่ต้องการทราบถึงลักษณะการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล และต้องการทราบถึงผลจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลว่าสามารถดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด (ดูรายละเอียดจากตาราง 29)

ตาราง 29 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	กระบวนการมีส่วนร่วม												รวม		
	การมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ			การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ/ดำเนินการ			การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์			การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล					
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
โสด	3.76	0.85	มาก	2.85	0.78	ปานกลาง	3.04	0.92	ปานกลาง	3.26	0.82	ปานกลาง	3.23	0.84	ปานกลาง
แต่งงาน	3.38	1.12	ปานกลาง	3.18	0.95	ปานกลาง	3.04	0.90	ปานกลาง	3.07	0.83	ปานกลาง	3.17	0.95	ปานกลาง
หย่าร้าง	3.49	3.05	มาก	2.60	0.87	น้อย	3.23	0.76	ปานกลาง	3.08	0.82	ปานกลาง	3.10	0.88	ปานกลาง

6. ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่จะดำเนินการจำแนกตามระดับการศึกษา เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าระดับการศึกษาใดมีส่วนร่วมมากที่สุด ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการวิจัย แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ปวส. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.00 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือ ปวช. โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.89 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาค่ำกว่ามัธยมและปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.15, 3.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.86, 0.92 ตามลำดับ ซึ่งจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกะดับการศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อมองเป็นรายประเด็นจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาค่ำกว่ามัธยมมีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.91 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ปวส.อนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.08 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ปวส.อนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญา มีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.81 ซึ่งเมื่อมองในภาพรวมสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ปวส.อนุปริญญา หรือเทียบเท่า เป็นกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ และมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มากที่สุด และเป็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา หรือ ปวช. เป็นกลุ่มคนที่มี ส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจซึ่งจะมีส่วนร่วมในกระบวนกรแรกเท่านั้น และพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่งเป็นกระบวนกรสุดท้าย (ดูรายละเอียดจากตาราง 30)

ตาราง 30 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	กระบวนการมีส่วนร่วม												รวม		
	การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ			การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ			การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์			การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
ต่ำกว่ามัธยม	3.51	1.03	มาก	2.98	0.73	ปานกลาง	3.08	0.86	ปานกลาง	3.03	0.83	ปานกลาง	3.15	0.86	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	3.67	0.91	มาก	2.94	0.88	ปานกลาง	3.04	0.94	ปานกลาง	3.00	0.82	ปานกลาง	3.16	0.89	ปานกลาง
ปวส.อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	3.20	1.19	ปานกลาง	3.32	1.08	ปานกลาง	3.13	0.93	ปานกลาง	3.19	0.78	ปานกลาง	3.21	1.00	ปานกลาง
ปริญญาตรี	3.54	1.21	มาก	2.76	0.74	ปานกลาง	2.88	0.91	ปานกลาง	3.38	0.81	ปานกลาง	3.14	0.92	ปานกลาง

7. ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอาชีพหลัก

ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่จะดำเนินการจำแนกตามอาชีพหลัก เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าอาชีพหลักใดมีส่วนร่วมมากที่สุด ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการวิจัย แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอาชีพหลัก ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.89 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีประกอบธุรกิจ/ค้าขาย โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักศึกษา, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, รับจ้าง/แรงงาน, พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.20, 3.18, 3.06, 2.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.75, 0.34, 0.97, 0.54 ตามลำดับ ซึ่งจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกอาชีพหลัก มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อมองเป็นรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหา ปัญหา/ตัดสินใจ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.35 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.66 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีระดับการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.89 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 (ดูรายละเอียดจากตาราง 31)

ตาราง 31 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	กระบวนการมีส่วนร่วม														
	การมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ			การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ/ดำเนินการ			การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์			การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล			รวม		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับการมีส่วนร่วม
	($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD.)		($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD.)		($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD.)		($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD.)		($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD.)	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	3.24	1.06	ปานกลาง	3.50	0.66	มาก	2.72	0.73	ปานกลาง	3.33	0.69	ปานกลาง	3.20	0.79	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.40	0.35	มากที่สุด	2.80	0.35	ปานกลาง	2.27	0.23	น้อย	3.27	0.43	ปานกลาง	3.18	0.34	ปานกลาง
พนักงานบริษัท/ ลูกจ้างเอกชน	2.53	0.46	น้อย	2.87	0.32	ปานกลาง	2.93	0.81	ปานกลาง	3.13	0.58	ปานกลาง	2.87	0.54	ปานกลาง
รับจ้าง/แรงงาน	3.03	1.16	ปานกลาง	3.19	0.98	ปานกลาง	3.07	0.91	ปานกลาง	2.96	0.83	ปานกลาง	3.06	0.97	ปานกลาง

ตาราง 31 (ต่อ)

อาชีพหลัก	กระบวนการมีส่วนร่วม														
	การมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ			การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ/ดำเนินการ			การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์			การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล			รวม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ การมีส่วนร่วม
เกษตรกร	3.67	0.93	มาก	2.99	0.91	ปานกลาง	3.20	0.89	ปานกลาง	3.12	0.83	ปานกลาง	3.25	0.89	ปานกลาง
นักศึกษา	3.89	0.62	มาก	2.74	0.75	ปานกลาง	3.07	0.95	ปานกลาง	3.08	0.68	ปานกลาง	3.20	0.75	ปานกลาง

8. ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอาชีพรอง

ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่จะดำเนินการจำแนกตามอาชีพรอง เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าอาชีพรองใดมีส่วนร่วมมากที่สุด ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการวิจัย แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอาชีพรอง ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีประกอบแม่บ้าน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.75 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ รับจ้าง/แรงงาน, เกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.17, 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.92, 0.93 ตามลำดับ ซึ่งจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกอาชีพรอง มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อมองเป็นรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแม่บ้าน มีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.62 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพประกอบธุรกิจ/ค้าขาย มีระดับการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง/แรงงาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.83 (ดูรายละเอียดจากตาราง 32)

ตาราง 32 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามอาชีพรอง

อาชีพรอง	กระบวนการมีส่วนร่วม												รวม		
	การมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ			การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ/ดำเนินการ			การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์			การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล					
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	3.58	1.15	มาก	3.15	0.87	ปานกลาง	3.14	0.93	ปานกลาง	3.05	0.79	มาก	3.23	0.94	ปานกลาง
รับจ้าง/แรงงาน	3.38	1.01	ปานกลาง	3.11	0.93	ปานกลาง	3.02	0.91	ปานกลาง	3.16	0.83	ปานกลาง	3.17	0.92	ปานกลาง
เกษตรกร	3.12	1.14	ปานกลาง	3.08	0.89	ปานกลาง	3.08	0.88	ปานกลาง	3.03	0.81	ปานกลาง	3.08	0.93	ปานกลาง
แม่บ้าน	3.89	0.62	มาก	2.74	0.75	ปานกลาง	3.07	0.95	ปานกลาง	3.06	0.68	ปานกลาง	3.19	0.75	ปานกลาง

9. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามระดับรายได้

ผลการวิเคราะห์โดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่จะดำเนินการจำแนกตามอาชีพครอง เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าอาชีพครองใดมีส่วนร่วมมากที่สุด ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการวิจัย แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามระดับรายได้คือปี ซึ่งจากการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ระหว่าง 60,001 – 120,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.88 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ระหว่าง 120,001 – 180,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 60,000 บาท และมีระดับรายได้ ระหว่าง 180,001 – 240,000 บาท มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.13, 3.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.91, 0.93 ตามลำดับ ซึ่งจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกะดับรายได้ มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อมองเป็นรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ระหว่าง 120,001 – 180,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.04 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ระหว่าง 60,001 – 120,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ระหว่าง 120,001 – 180,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการรับประ โชน์มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.91 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ระหว่าง 120,001 – 180,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78 (ดูรายละเอียดจากตาราง 33)

ตาราง 33 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมจำแนกตามระดับรายได้ต่อปี

ระดับรายได้ต่อปี	กระบวนการมีส่วนร่วม												รวม		
	การมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ			การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ/ดำเนินการ			การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์			การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล					
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
ต่ำกว่า 60,000 บาท	3.52	1.11	มาก	2.97	0.80	ปานกลาง	2.98	0.88	ปานกลาง	2.98	0.84	ปานกลาง	3.13	0.91	ปานกลาง
60,001 – 120,000 บาท	3.30	0.99	ปานกลาง	3.58	0.79	มาก	3.03	0.65	ปานกลาง	3.03	0.71	ปานกลาง	3.29	0.88	ปานกลาง
120,001 – 180,000 บาท	3.53	1.04	มาก	3.01	0.80	ปานกลาง	3.19	0.91	ปานกลาง	3.19	0.78	ปานกลาง	3.20	0.79	ปานกลาง
180,001 – 240,000 บาท	2.85	1.11	ปานกลาง	3.40	1.00	ปานกลาง	2.71	0.88	ปานกลาง	2.71	0.73	ปานกลาง	3.07	0.93	ปานกลาง

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

การวิจัยข้อมูลส่วนนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นจากการบริหารงานของเทศบาล ได้แก่ ขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล และการแบ่งฝ่ายทางการเมือง ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล

ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาลของประชาชน จึงมีผลทำให้ประชาชนไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการมีส่วนร่วม

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล มีปัญหา จำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล ไม่มีปัญหา จำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 (ดูรายละเอียดจากตาราง 34)

2. การแบ่งฝ่ายทางการเมือง

ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการแบ่งฝ่ายทางการเมือง จึงมีผลทำให้ประชาชนไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการมีส่วนร่วม

ดังนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การแบ่งฝ่ายทางการเมือง มีปัญหา จำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 74 และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การแบ่งฝ่ายทางการเมือง ไม่มีปัญหา จำนวน 32 ราย คิดเป็น ร้อยละ 26 (ดูรายละเอียดจากตาราง 34)

ตาราง 34 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล		
มีปัญหา	64	52.0
ไม่มีปัญหา	59	48.0
รวม	123	100.0
2. การแบ่งฝ่ายทางการเมือง		
มีปัญหา	91	74.0
ไม่มีปัญหา	32	26.0
รวม	123	100.0

ส่วนที่ 6 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

การวิจัยส่วนนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการไม่มีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ เนื่องจากประชาชนเห็นว่า การดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ประชาชนควรมีโอกาสได้ร่วมรับผิชอบท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งการที่ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดผลดีทำให้การดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีมากมายหลายเรื่องที่ต้องแก้ไข เช่น เรื่องของการจัดการขยะในเขตพื้นที่ ซึ่งขณะนี้เห็นว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีการจัดทำประชาคมเรื่องการคัดแยกขยะ ซึ่งก็ได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ และนำไปปรับปรุงในการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ ซึ่งขณะนี้การดำเนินโครงการดังกล่าวก็สำเร็จแล้วกว่า 80% ซึ่งเห็นว่า การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมนั้น ทำให้เทศบาลตำบลป่าไผ่สามารถรับรู้ถึงปัญหาและจะได้มานำแก้ไขให้เกิดเป็นรูปธรรมชัดเจน

และสาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ เนื่องจาก ห้วงระยะเวลาในการดำเนินการในกระบวนการดังกล่าวไปตรงกับเวลาทำงาน จึงเห็นว่า ก่อนที่เทศบาลตำบลป่าไผ่จะดำเนินการในกระบวนการดังกล่าวควรจะต้องมีการสอบถามความต้องการจากหมู่บ้านว่าว่างในห้วงระยะเวลาใด เนื่องจากจะได้เข้าร่วมในกระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจดังกล่าว

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการ เนื่องจากการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการนั้น จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นการเพิ่มพลังให้ประชาชนเข้มแข็งมากขึ้น เป็นการส่งเสริมความสามัคคีภายในหมู่บ้านทำให้หมู่บ้านเข้มแข็งมากขึ้น

และสาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการ เนื่องจากไม่มีเวลา เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เพราะต้องทำงาน

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เนื่องจากเห็นว่า จะเป็นโอกาสได้ร่วมรับผิชอบท้องถิ่นของตนเอง ตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กระจายอำนาจให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด รวมถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมจะช่วยให้การดำเนินการ

โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จะได้ดำเนินการได้ตรงกับความต้องการของประชาชนเป็นหลัก

และสาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เนื่องจากประเภทของโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลป่าไผ่บางโครงการประชาชนไม่ได้รับประโยชน์โดยตรง แต่ก็เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น การร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่ การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เป็นต้น

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เห็นว่าการที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จะทำให้เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลได้ดีขึ้น เนื่องจากจะเป็นการปรับปรุงในส่วนของโครงการหรือกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากขึ้น

และสาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล เนื่องจากความไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล เช่น การจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้น และการดำเนินงานซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน (ดูรายละเอียดจากตาราง 35)

ตาราง 35 แสดงรายละเอียดของสาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการไม่มีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

กระบวนการมีส่วนร่วม	สาเหตุที่เข้าไปมีส่วนร่วม	สาเหตุที่ไม่เข้าไปมีส่วนร่วม
ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ	1. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรมีโอกาสได้รับรับผิชอบท้องถิ่นของตนเอง 2. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการแก้ไขปัญหาคงตรงความต้องการของประชาชนเนื่องจากเทศบาลจะได้รับฟังข้อเท็จจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นและจะได้นำมาแก้ไขให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน	1. ห่วงระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นไปตรงกับเวลาทำงาน 2. สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าไปมีส่วนร่วม เช่น บรรยากาศการมีส่วนร่วมมีการแบ่งฝ่ายทางเมืองจึงทำให้ไม่เข้าร่วม 3. ไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น จึงไม่เข้าร่วม
ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ	1. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าจะเป็นการสร้างเสริมเข้มแข็งให้กับชุมชนมากขึ้น 2. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นการสร้างสามัคคีภายในหมู่บ้าน	1. ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆของเทศบาลเพราะติดภารกิจ 2. ไม่มีการนัดหมายในการเข้าร่วมไว้ล่วงหน้าจึงไม่สามารถเข้าร่วมได้

ตาราง 35 (ต่อ)

กระบวนการมีส่วนร่วม	สาเหตุที่เข้าไปมีส่วนร่วม	สาเหตุที่ไม่เข้าไปมีส่วนร่วม
ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	1. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าโครงการหรือกิจกรรมนั้น ประชาชนจะได้รับประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมนั้น 2. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง	1. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเข้าร่วมดังกล่าวไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อหมู่บ้าน ดังนั้น จึงไม่เข้าร่วม 2. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าประเภทโครงการหรือกิจกรรมบางโครงการไม่ได้รับประโยชน์โดยตรง
ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลจะทำให้เทศบาลได้ปรับปรุงในส่วนโครงการหรือกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดีขึ้น 2. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการได้เข้าไปมีส่วนร่วมดังกล่าวจะมีผลทำให้สามารถรับรู้ในส่วนของโครงการหรือกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน 3. สามารถรับรู้ถึงขั้นตอนการทำงานของเทศบาลมากขึ้น	1. ไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล เนื่องจากการดำเนินงานมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน 2. ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมประเมินผล เนื่องจากผู้ที่ได้เข้าร่วมประเมินผลนั้น จะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ 2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 123 ราย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 77.2 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.2 มีสถานภาพแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 74.0 มีสถานภาพทางสังคมตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 22.8 มีระดับการศึกษา ปวส. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 34.1 มีอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 43.9 มีอาชีพรับจ้าง/แรงงาน เป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 40.7 มีระดับรายได้ต่อปี 60,001 – 120,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 52.0

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ซึ่งจะเป็นในด้านการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีความสามัคคีกลมเกลียว ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในหมู่บ้านมากขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาลในลักษณะ
 คนรู้จักมากที่สุด และในด้านเงื่อนไขทางด้านเวลาและสถานที่ มีความเหมาะสม เพราะสถานที่ใน
 การประชุมประชาคมหรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสถานที่ที่ประชาชนในพื้นที่รู้จัก และเป็น
 สถานที่ที่เป็นศูนย์รวมการดำเนินการกิจกรรมของหมู่บ้าน

ในส่วน of สภาพแวดล้อม มีความเหมาะสม เพราะหากไม่มีปัจจัยดังกล่าว ก็จะไม่ม
 องค์ประกอบที่จะกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล ส่วนในด้านการ
 ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารเกี่ยวกับการ
 ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล โดยทราบจากช่องทางต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย
 ประจำหมู่บ้าน, สถานีวิทยุชุมชน, เว็บไซต์เทศบาลตำบลป่าไผ่ เป็นต้น และในส่วน of ขั้นตอนการ
 เสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะทราบถึงขั้นตอนดังกล่าว
 นอกจากนี้เทศบาลได้จัดทำโครงการหรือกิจกรรมตามที่หมู่บ้านเสนอ และได้เข้าร่วมโครงการหรือ
 กิจกรรมของเทศบาล ซึ่งโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลที่ได้เข้าร่วม ส่วนมากจะเป็น โครงการ
 ประชุมหรืออบรมต่าง ๆ โดยประชาชนจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมใน
 ลักษณะของการร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรมมากที่สุด ซึ่งในการเสนอโครงการหรือกิจกรรม
 ส่วนมากจะเสนอให้กับ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในโครงการ
 หรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้เทศบาลเคยประเมินความต้องการของชุมชนเพื่อนำไป
 ประกอบการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม โดยการให้ประชาชนในพื้นที่แสดงความคิดเห็นบน
 เว็บไซต์เทศบาลตำบลป่าไผ่มีการทำประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการแจก
 แบบสอบถามสำรวจความเห็นของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งโครงการส่วนมากของหมู่บ้านที่ได้บรรจุ
 ได้แก่ โครงการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มต่าง ๆ ในเขตพื้นที่, โครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน
 เป็นต้น

เหตุจูงใจที่ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลพบว่ามีผู้
 ชักชวน มากที่สุด และลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการส่วนมากจะผ่าน
 คณะกรรมการหมู่บ้าน นอกจากนี้ประชาชนเคยเข้ารับบริการจากเทศบาลตำบลป่าไผ่ ในเรื่อง
 ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตก่อสร้างบ้าน
2. เสียภาษีบำรุงท้องที่
3. ร้องเรียนเรื่องต่าง ๆ
4. ขอบ้านเลขที่
5. ขอยืมวัสดุ อุปกรณ์ของเทศบาลเพื่อนำมาใช้ในหมู่บ้าน

6. ขอความอนุเคราะห์จากเทศบาลในการแก้ไขปัญหาในเรื่องการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

7. ขอความช่วยเหลือเรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

จากผลการวิจัย พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบล ป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 โดยมีระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในกระบวนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมในกระบวนการเสนอแนะแนวทางแก้ไขรวมถึงตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ผ่านเทศบาลหรือผ่านทางช่องทางข้อมูลข่าวสารของเทศบาล เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล, เวทีสาธารณะ ฯลฯ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.98 ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในกระบวนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วม ในการเป็นคณะกรรมการในการดำเนินการตาม โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.47

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.91 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.36

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.82 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในกระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในรายประเด็น พบว่า

กลุ่มตัวอย่างรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.18

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นจากการบริหารงานของเทศบาล ได้แก่

1. ขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล

ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล ของประชาชน จึงมีผลทำให้ประชาชนไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการมีส่วนร่วม

2. การแบ่งฝ่ายทางการเมือง

ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการแบ่งฝ่ายทางการเมือง จึงมีผลทำให้ประชาชน ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 5 สาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการไม่มีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1. กระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ เนื่องจากประชาชนเห็นว่า การดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ประชาชนควรมีโอกาสได้ร่วมรับผิชอบท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งการที่ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดผลดี ทำให้การดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ สามารถแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น ในพื้นที่ได้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีมากมายหลายเรื่องที่ต้องแก้ไข เช่น เรื่องของการจัดการขยะในเขตพื้นที่ ซึ่งขณะนี้เห็นว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีการจัดทำประชาคมเรื่องการคัดแยกขยะ ซึ่งก็ได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ และนำไปปรับปรุงในการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ ซึ่งขณะนี้การ

ดำเนินโครงการดังกล่าวก็สำเร็จแล้วกว่า 80% ซึ่งเห็นว่า การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นทำให้เทศบาลตำบลป่าไผ่สามารถรับรู้ถึงปัญหาและจะได้มานำแก้ไขให้เกิดเป็นรูปธรรมชัดเจน

และสาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ
เนื่องจาก ห้วงระยะเวลาในการดำเนินการในกระบวนการดังกล่าวไปตรงกับเวลาทำงาน จึงเห็นว่า ก่อนที่เทศบาลตำบลป่าไผ่จะดำเนินการในกระบวนการดังกล่าวควรจะต้องมีการสอบถามความต้องการจากหมู่บ้านว่าว่างในห้วงระยะเวลาใด เนื่องจากจะได้เข้าร่วมในกระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจดังกล่าว

2. กระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการ

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการ เนื่องจากการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการนั้น จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นการเพิ่มพลังให้ประชาชนเข้มแข็งมากขึ้น เป็นการส่งเสริมความสามัคคีภายในหมู่บ้านทำให้หมู่บ้านเข้มแข็งมากขึ้น

และสาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการ เนื่องจากไม่มีเวลาเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เพราะต้องทำงาน

3. กระบวนการรับผลประโยชน์

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เนื่องจากเห็นว่า จะเป็นโอกาสได้ร่วมรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง ตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กระจายอำนาจให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด รวมถึงการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมจะช่วยให้การดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จะได้ดำเนินการได้ตรงกับความต้องการของประชาชนเป็นหลัก

และสาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เนื่องจากประเภทของโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลป่าไผ่บางโครงการประชาชนไม่ได้รับประโยชน์โดยตรง แต่ก็เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น การร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่ การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เป็นต้น

4. กระบวนการในการประเมินผล

สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เห็นว่าการที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จะทำให้เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลได้ดีขึ้น เนื่องจากจะเป็นการปรับปรุงในส่วนของโครงการหรือกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากขึ้น

และสาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล เนื่องจากความไม่เข้าใจ ขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล เช่น การจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้น และการดำเนินงานซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ข้อค้นพบที่ได้จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่า หากเรื่องใดมีผลกระทบต่อประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาก ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมตลอดทั้งกระบวนการ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนของ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล ซึ่งได้อธิบายว่า เป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและความคิดเห็น ซึ่งความคิดเห็นนี้ได้นำไปประกอบในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขพื้นฐาน คือ ต้องมีอิสรภาพ มีความเสมอภาค มีความสามารถ ซึ่งกระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม มีทั้งหมด 4 ระดับ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก นอกจากนี้จะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มแรก ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะรับฟังข้อมูลหรือปรึกษาหารือเป็นอันดับแรก ๆ และเทศบาลต้องระมัดระวังมิให้ผิดกลุ่มเป้าหมาย และต้องตระหนักว่า ประชาชนแต่ละกลุ่มได้รับผลกระทบจากประเด็นการตัดสินใจไม่เท่ากัน บ่อยครั้งที่คิดว่าประชาชนเป็นคนกลุ่มเดียวกัน ทั้งที่ในความเป็นจริงผู้ได้รับผลกระทบมีหลากหลายกลุ่ม ซึ่งเทศบาลต้องมั่นใจว่า ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญทุกกลุ่มได้มีโอกาสเข้ามา มีส่วนร่วม และแต่ละกลุ่มอาจมีรูปแบบการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เช่น หากเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกลุ่มเยาวชนก็จะต้องเชิญกลุ่มเยาวชนเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

หรือถ้าหากเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกลุ่มผู้สูงอายุ ก็จะต้องเชิญกลุ่มผู้สูงอายุเข้ามาปรึกษาหารือเป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนั้นผู้ที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ จะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ ถ้าหากได้รับผลประโยชน์โดยตรง ก็จะเข้ามามีส่วนร่วม แต่ถ้าหากไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงก็จะไม่เข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจะสามารถลดการเผชิญหน้าและลดความขัดแย้ง ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล

ดังนั้น เทศบาลจะต้องให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยการให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงข้อมูลระหว่างกัน อีกทั้งเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีขึ้นในสังคม ทั้งนี้ การที่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันจะทำให้เทศบาลสามารถตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลจะดำเนินการได้ดีขึ้น และอีกทั้งเป็นการลดข้อขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และทำให้เทศบาลทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนทั้งทางบวกและทางลบ ที่มีต่อโครงการนั้น ๆ อีกทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟัง อีกทั้งความต้องการหรือความปรารถนาของประชาชนที่จะได้รับการตอบสนอง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1. เทศบาลตำบลป่าไผ่ ควรจะจงใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ โดยการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ประชาชนมากขึ้น

2. เทศบาลตำบลป่าไผ่ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจจะประชาสัมพันธ์เสียงตามสายประจำหมู่บ้าน หรือสถานีวิทยุชุมชน หรือแจกใบปลิว เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน ทั้งนี้ควรจะมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลตำบลป่าไผ่ จะต้องเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมขึ้นในพื้นที่โดยคำนึงถึงประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นสำคัญ และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยการเชิญผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ทั้งนี้เพื่อลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล

2. เทศบาลตำบลป่าไผ่ จะต้องลดขั้นตอนการทำงานของระบบราชการให้เกิดความคล่องตัว อีกทั้งจะต้องสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้นเกี่ยวกับขั้นตอนของระบบราชการ โดยข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่จะต้องลงพื้นที่ให้มากขึ้น เน้นการทำงานแบบวิถีชุมชน

3. เทศบาลตำบลป่าไผ่ จะต้องเน้นการสร้างประชาธิปไตยชุมชนขึ้นในพื้นที่ โดยประชาธิปไตยชุมชนเป็นการเมืองไม่ซื้อเสียง นำไปสู่ความสมานฉันท์ และเป็นการเมืองคุณธรรม ซึ่งจะเป็นการสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมขึ้นในพื้นที่

4. เทศบาลตำบลป่าไผ่ จะต้องเน้นการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลเป็นการล่วงหน้า เพื่อประชาชนในพื้นที่จะได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้

5. เทศบาลตำบลป่าไผ่ ควรมีห้วงระยะเวลาในการนัดหมายประชาชนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับเวลาว่าง เพื่อประชาชนจะได้เข้าร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลป่าไผ่

6. เทศบาลตำบลป่าไผ่ ควรจะมีการเปิดการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และมีการจัดสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อการสร้างมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เช่น จัดโต๊ะที่มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของเทศบาลตำบล เช่น ด้านการจัดเก็บภาษี อาจจะศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เช่น การศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ โดยกลุ่มตัวอย่างให้เป็นประชาชนในพื้นที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มผู้นำชุมชน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ชมดิ. 2542. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ: ศึกษากรณีเฉพาะโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขวัญชัย วงศ์นิติกร. 2532. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้อาศัยในเขตหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านจัดสรรเทพประทาน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุบ กาญจนประกร. 2526. หลักรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จุติพร วิมุกตานนท์. 2532. กลุ่มท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. 2518. การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถวิลวดี บุรีกุล. 2551. การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. 2547. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปธาน สุวรรณมงคล. 2530. สภาพตำบลสามสิบปี ยังหาบทบาทไม่พบ. กรุงเทพฯ: ประโยชน์การพิมพ์.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2525. ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. 2534. การบริหารและการจัดระเบียบบริหารราชการไทย. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- ประหัด หงส์ทองคำ. 2526. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรัชญา เวสารัชช. 2528. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พวงทอง โขธาใหญ่. 2545. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าอิสระ ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาวิณี โพธิ์มัน. 2543. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วน

ตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลขุนคง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ลิขิต ชีรเวคิน. 2525. พรรคการเมืองและการพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. 2539. การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวิมล ติรกานันท์. 2543. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรทัย กึกผล. 2552. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและ
ราชกิจจานุเบกษา.

อกิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว. 2527. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาในสภาพสังคมและ
วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารพิมพ์.

อุคร ดันติสุนทร. 2541. การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.

อนงก เหล่าธรรมทัศน์. 2539. สองนคราประชาธิปไตย: แนวทางปฏิรูป การเมือง เศรษฐกิจ
เพื่อประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : มติชน.

อมร รักษาศักดิ์. 2537. ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.

อุคร ดันติสุนทร. 2541. การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Cohen, J.M. and N. Rural Uphoff. "Concept and Measure for Project Design Implementation and
Evaluation". **Development Participation** 77, 1 (August): 219 – 222.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ
เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้ใช้ในการสำรวจข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระของ นักศึกษาปริญญาโท คณะรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานภาครัฐและเอกชน วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ทางผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงจากท่าน โดยผลของการศึกษานี้จะเก็บไว้เป็นความลับ จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวหรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเหมาะสม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 20 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปี ขึ้นไป
3. สถานภาพ ☐ โสด ☐ แต่งงาน ☐ หย่าร้าง
4. สถานภาพทางสังคม ☐ กำนัน ☐ ผู้ใหญ่บ้าน
☐ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ☐ ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน
☐ ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ☐ ประธานกลุ่มเยาวชน
☐ ประธานกลุ่ม อสม. ☐ ประธานประชาคม
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่ามัธยม ☐ มัธยมศึกษาหรือ ปวช.
☐ ปวส. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
6. อาชีพหลัก ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน ☐ รับจ้าง/แรงงาน
☐ เกษตรกรรม ☐ อื่น ๆ ระบุ
7. อาชีพรอง ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน ☐ รับจ้าง/แรงงาน
☐ เกษตรกรรม ☐ อื่น ๆ ระบุ
8. รายได้ต่อปีประมาณ.....บาท/ต่อปี

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

1. ท่านได้รับประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลหรือไม่

- ☐ ได้รับ ขกตัวอย่าง ได้แก่.....
☐ ไม่ได้รับ เพราะ.....

2. ท่านมีความสัมพันธ์กับบุคคลภายในเทศบาลในลักษณะใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เครือญาติ
☐ คนรู้จัก
☐ เพื่อน
☐ คนในหมู่บ้านเดียวกัน
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

3. ท่านคิดว่าเงื่อนไขทางด้านเวลาและสถานที่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลหรือไม่

☐ เหมาะสม เพราะ.....

☐ ไม่เหมาะสม เพราะ.....

4. ท่านคิดว่าบรรยากาศมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลหรือไม่

☐ เหมาะสม เพราะ.....

☐ ไม่เหมาะสม เพราะ.....

5. ท่านทราบถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของเทศบาลหรือไม่

☐ ทราบ จากช่องทางใด.....

☐ ไม่ทราบ เพราะ.....

6. ท่านทราบถึงขั้นตอนในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลมาบรรจุลงในแผนพัฒนาของเทศบาลหรือไม่ ซึ่งประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการไปปฏิบัติ/ดำเนินการ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการประเมินผล

☐ ทราบ

☐ ไม่ทราบ

7. เทศบาลได้มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรม ตามที่ในหมู่บ้านของท่านได้เสนอหรือไม่ เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการก่อสร้างถนน ฯลฯ

☐ ทำ โครงการอะไร.....

☐ ไม่ทำ โครงการอะไร.....

8. ท่านได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลที่มาดำเนินการในหมู่บ้านหรือไม่

☐ เข้าร่วม โครงการอะไร.....

☐ ไม่เข้าร่วม โครงการอะไร.....

9. โครงการหรือกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ท่านเข้าร่วมเป็นโครงการหรือกิจกรรมประเภทใด
(เลือกตอบได้เพียงข้อเดียว)

- ☐ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ฯลฯ ☐ การประชุม/อบรมต่างๆ
☐ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลในลักษณะใด
(เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ รับจ้างทำงานกับเทศบาล
☐ ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
☐ ร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรม
☐ ได้ประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรม
☐ ติดตามประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านเคยได้เสนอความต้องการด้านโครงการหรือกิจกรรมไปยังเทศบาลโดยตรงหรือไม่

- ☐ เสนอ ถึงใคร.....
☐ ไม่เสนอ

12. เทศบาลเคยสอบถามความต้องการจากท่านเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือ
กิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายการบริหารงานหรือไม่

- ☐ เคย วิธีใด.....
☐ ไม่เคย

13. โครงการหรือกิจกรรมตามความต้องการของท่านได้บรรจุลงในแผนพัฒนาตำบลของเทศบาล
หรือไม่

- ☐ บรรจุทั้งหมด โครงการอะไร.....
☐ บรรจุบางกิจกรรม โครงการอะไร.....
☐ ไม่ได้รับการบรรจุเลย โครงการอะไร.....

14. เหตุจูงใจที่ท่านได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลอย่างไร

- ☐ มีผู้อื่นชักชวน
- ☐ เข้าร่วมโดยสมัครใจ
- ☐ ไม่เคยเข้าร่วม

15. ท่านเข้าร่วมในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลในลักษณะใด

- ☐ ด้วยตนเอง
- ☐ ผ่านตัวแทน คือ สมาชิกสภาเทศบาล
- ☐ ในฐานะเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ ฯลฯ
- ☐ ผ่านคณะกรรมการหมู่บ้าน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านเคยเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ จากเทศบาลตำบลป่าไผ่ หรือไม่

- ☐ เคย เรื่องอะไรบ้าง.....
- ☐ ไม่เคย

ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา / ตัดสินใจ					
1. ท่านมีส่วนร่วมในกระบวนการเสนอปัญหา ในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
2. ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ เกี่ยวกับโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล					

ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
3. ท่านได้ร่วมประชุมกับชุมชน เทศบาล หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือ เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของ เทศบาล					
4. ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นที่ท่านมีต่อ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ผ่านทางช่องทางข้อมูลข่าวสารของเทศบาล เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล, เวทีสาธารณะ, เวทีประชาคม ฯลฯ					
5. ท่านได้ร่วมในกระบวนการเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหา รวมถึงตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ผ่านเทศบาลหรือผ่านทางช่องทางข้อมูล ข่าวสารของเทศบาล เช่น เว็บไซต์ของ เทศบาล, เวทีสาธารณะ ฯลฯ					
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ					
6. ท่านได้เข้าร่วมในกระบวนการร่วมปฏิบัติ หรือดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรม ต่าง ๆ ของเทศบาล					
7. ท่านได้ร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรมเพื่อ นำมาบรรจุลงในแผนพัฒนาตำบลของ เทศบาล					
8. ท่านได้ร่วมมือในการชำระภาษี ตามที่ได้รับแจ้ง					

ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
9. ท่านได้ร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
10. ท่านได้ร่วมในการประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
11. ท่านได้ร่วมสนับสนุนช่วยเหลือเทศบาลในด้านการเงิน สิ่งของหรือข้อมูลสำหรับการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
12. ท่านเป็นผู้ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
13. ท่านได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
14. ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
15. ท่านเคยได้รับประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					

ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
16.ท่านได้เข้าร่วมติดตามและประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล					
17.ท่านรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
18.ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
19.ท่านได้ติดตามข่าวสารจากช่องทางข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
20.ท่านได้ร่วมตรวจสอบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของเทศบาลในทุกช่องทาง เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล ฯลฯ					

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

ที่	ปัญหาการมีส่วนร่วม	มี	ไม่มี
1	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาล		
2	สถานที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาล		
3	การติดต่อสอบถามจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ		
4	การช่วยเหลือและสนับสนุนโครงการต่าง ๆ		

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ที่	ปัญหาการมีส่วนร่วม	มี	ไม่มี
5	การร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน		
6	ขั้นตอนการดำเนินงานของเทศบาล		
7	ห้วงระยะเวลาในการเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล		
8	การแบ่งฝ่ายทางการเมือง		
9	ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความสนใจ		
10	อื่นๆ (โปรดระบุ).....		

ส่วนที่ 5 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1. ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

และสาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการค้นหาปัญหา/ตัดสินใจ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

และสาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระบวนการปฏิบัติ/ดำเนินการ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

และสาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

และสาเหตุที่ท่านไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวขวัญชนก อินทะกุล	
เกิดเมื่อ	17 มกราคม 2524	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาตอนต้น
		โรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2542	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
		สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
	พ.ศ. 2544	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
		สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2546	ปริญญาตรี
		สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
	พ.ศ. 2552	ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	พ.ศ. 2547 – 2548	เจ้าหน้าที่ทะเบียนและวัดผล
		มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
	พ.ศ. 2548 – 2549	เจ้าหน้าที่โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน
		ที่ว่าการอำเภอเมืองลำพูน
	พ.ศ. 2549 – ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
		เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย
	จังหวัดเชียงใหม่	